QUICKSCAN TERUGVERDIENTIJD FESTIVALS EN EVENEMENTEN IN AMSTERDAM

NOTITIE

seo • economisch onderzoek

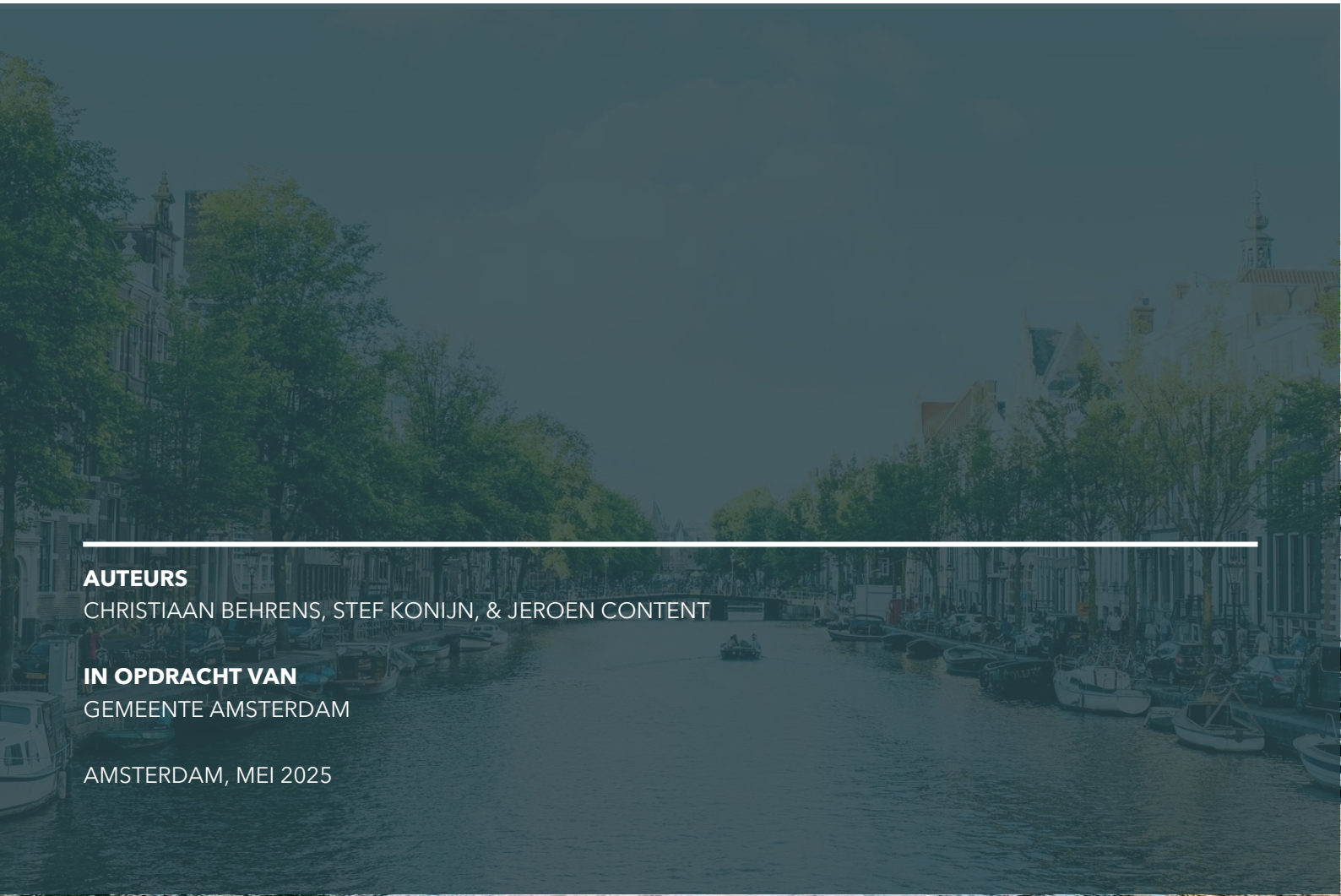

AUTEURS
CHRISTIAAN BEHRENS, STEF KONIJN, & JEROEN CONTENT

IN OPDRACHT VAN
GEMEENTE AMSTERDAM

AMSTERDAM, MEI 2025

Inhoudsopgave

1	Inleiding		3
2	Festival- en evenementenbeleid Amsterdam		5
3	Economische structuur evenementen		8
	3.1	Beeld uit gesprekken	8
	3.2	Typen evenementen	9
	3.3	Gangbare bedrijfs- en verdienmodellen	13
4	Analyse evenementen Amsterdam		15
	4.1	Dynamiek aanbod evenementen en festivals Amsterdam	15
	4.2	Organisator en eigendomsstructuur	18
5	Terugverdientijd en andere overwegingen		22
	5.1	Terugverdientijd	22
	5.2	Toepassing terugverdientijd in deze sector	23
	5.3	Andere economische overwegingen	24
6	Conclusies		26
Referenties			27

1 Inleiding

Aanleiding

Voor grote evenementen en festivals in Amsterdam maakt de gemeente gebruik van een evenementenkalender. Op deze kalender is het aantal dagen en locaties beperkt. Er is daarmee sprake van (in ieder geval) beleidsmatige schaarste aan vergunningen voor de evenementen en festivals.[1] Inzicht in de terugverdientijd van gedane investeringen voor een gemiddeld efficiënte toetreder is een factor waarmee de gemeente als vergunningverlener rekening dient te houden bij het vaststellen van de looptijd van die vergunningen. Deze quickscan bespreekt de eerste bevindingen voor de onderbouwing van de looptijd van vergunningen voor aanbieders van evenementen en festivals in Amsterdam en verkent mogelijke andere economische argumenten voor de onderbouwing van de looptijd van deze vergunningen.

De gemeente Amsterdam (hierna: 'de gemeente') kent een grote variatie aan grote, kleine, bekende en onbekende, elk jaar terugkerende en nieuwe, evenementen. Daarbij beoogt de gemeente een balans te vinden tussen activiteiten in en leefbaarheid van de stad voor zowel bewoners als bezoekers. Evenementen leggen beslag op de (publieke) ruimte. Deze publieke ruimte is, hoewel afhankelijk van tijd en locatie, uiteindelijk schaars. Aangezien de gemeente voor bepaalde locaties een maximum aantal jaarlijkse evenementdagen hanteert op basis van de draagkracht van de locatie is er (ook) sprake van beleidsmatige schaarste. De gemeente signaleert daarnaast dat voor grote evenementen en festivals in de afgelopen jaren het steeds vaker voorkomt dat er meer vraag is dan aanbod in de combinatie van locatie en tijdstip (dagen). De schaarste lijkt dus toe te nemen.

Economisch-juridische context

De gemeente dient bij de verdeling van beleidsmatige en/of natuurlijke schaarse vergunningen rekening te houden met de *Europese Dienstenrichtlijn (2006/123/EG)*. De verplichting tot de beperking van de looptijd van schaarse (exploitatie)vergunningen heeft zich ontwikkeld onder het Europese beginsel van het vrije verkeer van diensten en de bijhorende Europese Dienstenrichtlijn. De Dienstenrichtlijn stelt, kort gezegd, dat de looptijd van de vergunning niet onbepaald in tijd mag zijn. Voor natuurlijke schaarse vergunningen geldt dat de looptijd van de vergunning zodanig dient te worden vastgesteld dat deze niet disproportioneel beperkend is voor vrije marktwerking en concurrentie tussen aanbieders. De gangbare toets hiervoor is dat het binnen de gestelde looptijd van de vergunning voor de gemiddeld efficiënte (toetredende) ondernemer mogelijk is om gedane investeringen (in vaste activa) terug te verdienen en om een redelijk rendement te behalen op het (totaal) geïnvesteerde kapitaal.[2] Er is nog geen juridische consensus in hoeverre dezelfde toets ook een op een vereist is voor beleidsmatig schaarse vergunningen. Het lijkt wel aannemelijk dat de terugverdientijd ook een factor van betekenis dient te zijn.[3]

De economische motivatie voor deze beperking in de looptijd op basis van gedane investeringen en redelijk rendement komt voort uit een afweging tussen het belang van de (zittende) ondernemer en de vrije marktwerking als geheel. Is de looptijd langer dan de terugverdientijd van de investeringen (inclusief redelijk rendement), dan wordt de toegang tot de markt en dus de mededinging onnodig beperkt. Is de looptijd korter, dan is een continue (duurzame) bedrijfsvoering niet mogelijk en leidt dit tot mogelijke verliezen of lagere investeringen door individuele

---

1 Mogelijk is er ook sprake van natuurlijke schaarste, of een mengvorm tussen (eerst) beleidsmatige en (vervolgens) natuurlijke schaarste. Voor de verdere economische analyse is dit onderscheid in deze quickscan niet relevant.

2 Zie overweging 62 van de *Europese Dienstenrichtlijn (2006/123/EG)*.

3 Zie ABRvS 21 juli 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1588, r.o. 4.2. Ook uit de jurisprudentie van het Hof van Justitie bleek reeds dat de noodzaak om investeringen af te schrijven ook relevant is voor de beoordeling van de looptijd van beleidsmatig schaarse vergunningen. Zie *Engelmann*, ECLI:EU:C:2010:506, r.o. 48.

ondernemers. Uiteindelijk zal dit ook resulteren in een verschraling van het aanbod (en de kwaliteit) en daarmee van de mededinging. Op die wijze raakt dit dus ook het belang van de consument.

Onderzoeksvragen quickscan economische analyse

Tegen deze achtergrond heeft de gemeente behoefte aan inzicht in wat een redelijke en houdbare looptijd van vergunningen is voor organisatoren (aanbieders) van festivals en evenementen in de gemeente. Vanuit de economische theorie en de juridische context is daarbij het uitgangspunt voor de looptijd van de vergunning een afruil tussen twee belangen. Enerzijds is er het belang van de ondernemer die voldoende tijd krijgt om zijn investering terug te verdienen inclusief redelijk rendement. Anderzijds is er het belang van de mededinging door de toegang tot de markt voor andere (nieuwe) aanbieders niet onnodig te beperken.

De gemeente heeft SEO Economisch Onderzoek (hierna: 'SEO') gevraagd om in deze quickscan de economische context van organisatoren (aanbieders) van festivals en evenementen in de gemeente in kaart te brengen en op basis daarvan een eerste inzicht te geven over de terugverdientijd van de vaste activa, rekening houdend met een redelijk rendement op geïnvesteerd kapitaal.

Aanpak en leeswijzer

Deze notitie betreft een quickscan en is daarmee een startpunt voor het analyseren van de terugverdientijd. De analyse van de terugverdientijd is – gelet op de Europese Dienstenrichtlijn – een factor bij het vaststellen van de looptijd. Hierbij is de economische context van belang. Vanuit deze economische context bespreken we in deze quickscan kort andere dimensies die de looptijd van de economische activiteiten van aanbieders van evenementen en festivals kunnen raken. In een parallelle studie in opdracht van de gemeente wordt vanuit de juridische context in kaart gebracht in hoeverre deze dimensies en/of andere argumenten een rol kunnen spelen bij het vaststellen van de looptijd (zie Wolswinkel, 2025).

Deze quickscan baseert zich op openbare bronnen, gedeponeerde stukken bij de Kamer van Koophandel en enkele gesprekken met organisatoren. Daarnaast maken we gebruik van de zogenoemde evenementenkalender van de gemeente. We voorzien dat in vervolgonderzoek aansluitend op deze quickscan meerdere gesprekken met organisatoren worden georganiseerden/of een vragenlijststudie onder de organisatoren wordt uitgezet om de conclusies uit deze quickscan verder te toetsen. Deze toets valt niet binnen de reikwijdte van de opdracht van de quickscan zelf.

Sectie 2 bespreekt kort het festival- en evenementenbeleid van de gemeente. Sectie 3 beschrijft de economische structuur van vraag en aanbod van festivals en evenementen in het algemeen. Sectie 4 geeft een analyse van de ontwikkeling van evenementen en festivals in Amsterdam op basis van de evenementenkalenders van de afgelopen jaren. In Sectie 5 staat de toepassing van de investeringsanalyse om te komen tot de terugverdientijd en daarmee de onderbouwing van de looptijd van de vergunning centraal en bespreken we kort andere economische redenen die te maken kunnen hebben met de looptijd. Sectie 6 concludeert.

2 Festival- en evenementenbeleid Amsterdam

Beleidsvisie en evenementenkalender

De gemeente Amsterdam (2024, p. 5) gaat in haar visie specifiek in op "publieksevenementen (met uitzondering van congressen en evenementen in *venues*) en festivals die in Amsterdam plaatsvinden (binnen de gemeentelijke grens)". De gemeente spreekt daarin over "tientallen grote en honderden kleinere evenementen" met jaarlijks honderdduizenden bezoekers. De visie beoogt vier doelen: *i)* gevarieerd aanbod, *ii)* binding met de stad en de inwoners, *iii)* optimale spreiding over de stad en *iv)* ruimte voor vernieuwing en experiment. In de visie benoemt de gemeente expliciet het onderzoeken van "de mogelijkheid van een groeimodel voor beginnende organisatoren en welke mogelijkheden er zijn om voor beginnende organisatoren drempels te verlagen op het gebied van regeldruk en kosten". De visie spreekt over drie vormen van waarden die evenementen voortbrengen: sociaal-maatschappelijk, cultureel en economisch. Wat betreft de economische overwegingen benoemt de gemeente schaarste, hogere kosten en drempels voor startende organisatoren, zie Box 2.1.

Box 2.1 Genoemde uitdagingen in de visie 2025-2035

"Schaarste aan plekken in een steeds drukkere stad
Het aantal geschikte plekken voor grootschalige evenementen in de buitenruimte neemt om allerlei redenen af. Door de grote bouwopgave in Amsterdam dreigen locaties als Blijburg, NDSM en Nelson Mandelapark te verdwijnen of sterk beperkt te worden. Ook neemt het draagvlak voor specifieke evenementenlocaties af. Dit hangt samen met de snelle groei en ontwikkeling van de stad. We zijn met steeds meer Amsterdammers in een steeds dichter bebouwde stad. De steeds schaarsere openbare ruimte wordt steeds intensiever gebruikt en met meer mensen gedeeld. Steeds meer activiteiten – recreëren, sporten, werken, ontmoeten, en dus ook evenementen – leggen beslag op die ruimte. Door de druk op de locaties, vooral voor grotere muziekevenementen, lukt het nog maar ternauwernood om een evenementenkalender voor een volgend jaar samen te stellen. Er moet een afweging gemaakt worden welke evenementen een plek op de evenementenkalender krijgen en welke niet. Er moeten logische en vooral heldere afwegingscriteria worden opgesteld op basis waarvan deze afweging gemaakt kan worden.

Hogere kosten
Kleinere en middelgrote evenementen staan onder druk, onder andere door stijgende kosten voor leges en vermakelijkheidsretributie (VMR) en omdat zij moeten voldoen aan eisen op het gebied van veiligheid, mobiliteit en geluid. Vooral gratis evenementen en kleinere buurtgerichte festivals ervaren hiervan de gevolgen. Gratis evenementen hebben hoe dan ook een beperkte verdiencapaciteit. Omdat ze geen inkomsten uit kaartverkoop hebben, zijn ze afhankelijk van inkomsten uit de horeca en van een diversiteit aan subsidies. Dit maakt hun financiële basis smal en kwetsbaar. Ook betaalde evenementen met minder dan 10.000 bezoekers zijn vaak nauwelijks nog rendabel. Zelfs een cultureel-maatschappelijk evenement als Kwaku met 140.000 bezoekers verspreid over vijf weekenden, ondervindt de gevolgen van oplopende kosten. Door hogere kosten voor materieel, programmering en regeldruk moeten evenementen inkrimpen of dreigen ze te verdwijnen. Al met al zien organisatoren van betaalde evenementen zich genoodzaakt om zich te richten op grotere publieksaantallen om de uitgaven te compenseren met meer inkomsten. Hierdoor zijn de laatste jaren steeds meer grotere festivals en evenementen ontstaan.

Drempels voor vernieuwing en regeldruk
Door de druk op locaties en de hoge kosten is het voor beginnende organisatoren moeilijk om een nieuw festival of evenement te starten in Amsterdam. Dit belemmert de vernieuwing van het aanbod. Kleine en middelgrote evenementen kampen vaak met de regels die bij het organiseren van een evenement komen kijken. De organisatoren van kleine evenementen, vaak vrijwilligers, geven aan dat de maatregelen en in te dienen stukken voor het verkrijgen van een evenementenvergunning en de daaraan verbonden kosten, vaak niet in verhouding staan tot het evenement zelf. Daarbij speelt mee dat de van de organisator gevraagde kwaliteit hoog is: er moet aan veel eisen worden voldaan om in aanmerking te komen voor een vergunning. Terecht, want veiligheid is een voorwaarde, maar het stelt zowel nieuwe initiatieven als kleine en middelgrote evenementen voor grote uitdagingen."

Bron: Gemeente Amsterdam (2024, pp. 16-17)

Evenementenkalender en aantal bezoekers

In de *Algemene Plaatselijke Verordening* (APV) van de gemeente is vastgelegd dat evenementen een vergunning dienen te hebben.[4] Uitzonderingen hierop zijn eendaagse niet-commerciële evenementen die plaatsvinden tussen 9.00-23.00 met maximaal 100 personen en die geen hinder vormen voor de buurt en het verkeer. Een overzicht van vergunde grote (muziek)evenementen wordt vastgelegd in de evenementenkalender. Deze kalender wordt van oudsher gebruikt voor het tijdig inplannen en inschatten van de benodigde veiligheids-, hulp- en vervoersdiensten, maar de gemeente ziet deze kalender nu ook als onderdeel van de verdeling van schaarse vergunningen. Aanmelding voor de evenementenkalender is een minimumvereiste voor het aanvragen van een vergunning voor grote en risicovolle evenementen. De gemeente hanteert momenteel de volgende bezoekerscategorieën bij het vaststellen van schaarste:

- Tot en met 1.500 bezoekers;
- Tussen de 1.501 en 3.000 bezoekers;
- Tussen de 3.001 en 6.000 bezoekers;
- Tussen de 6.001 en 10.000 bezoekers;
- Tussen de 10.001 en 20.000 bezoekers;
- Meer dan 20.000 bezoekers.

Het gaat hierbij om het aantal bezoekers op het drukste moment van het betreffende evenement of festival. Evenementen met meer dan 1.500 bezoekers geldt het minimumvereiste dat het evenement aangemeld moet worden voor de evenementenkalender. Daaronder geldt deze verplichting in principe niet. Aanmelding voor de evenementenkalender is nodig voor de verdeling van (potentieel) schaarse ruimte.

Evenementenkalender en risicoprofiel

Daarnaast bestaat er, net als in andere gemeenten en veiligheidsregio's, een risicocategorisering voor evenementen die ook relevant is voor het aanvragen van een vergunning. De risicoprofielen zijn:

- **A**, een regulier evenement, bijvoorbeeld een lokale markt;
- **B**, een aandachtsevenement, bijvoorbeeld een festival; en
- **C**, een risico-evenement, bijvoorbeeld Pride.

De gemeente hanteert daarnaast een ophoging met een '+' voor risicoprofielen A en B in het geval er extra maatregelen nodig zijn, eventueel voor specifieke aspecten van het evenement (bijvoorbeeld rondom het verkeer, brandveiligheid of openbare orde en veiligheid). Hogere risicoprofielen moeten hun aanvraag eerder indienen. De risicoclassificatie bepaalt ook de inzet van de benodigde publieke diensten. Voor evenementen met een A-classificatie is aanmelding voor de evenementenkalender vrijwillig wat betreft orde en veiligheid. Voor schaarse locaties is alsnog/wel een aanmelding vereist.

Er bestaan ook evenementen met een classificatie 'o-'. Deze vereisen vaak geen vergunning en volgens de gemeente zal er hoogstwaarschijnlijk geen schaarste voor ontstaan. De enige vereisten zijn minimale veiligheidsmaatregelen en een eenvoudige melding bij de gemeente.

Evenementenkalender en locatieprofielen

Voor elke locatie in Amsterdam kan een vergunning worden aangevraagd; hierbij gelden vastgestelde regels voor het maximaal aantal evenementendagen in combinatie met geluidsbelasting. Deze combinatie verschilt tussen locaties binnen de ring S100 en daarbuiten. Daarnaast heeft de gemeente voor verschillende locaties een

4 Zie https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR72510#hoofdstuk_n2_paragraaf_n5_artikel_n9.

zogeheten 'locatieprofiel' opgesteld.[5] Met name de grotere en meer risicovolle evenementen en festivals zullen van deze locaties gebruikmaken. In elk profiel staat per locatie hoeveel dagen per jaar er voor hoeveel bezoekers iets mag worden georganiseerd en wat de bijbehorende regels – zoals rondom geluidsbelasting – en faciliteiten zijn.

In de huidige set zijn er 63 locatieprofielen, waarvan:[6]

- 15 locaties in het Centrum (zoals Dam, Spui en Elandsgracht);
- 13 locaties in Zuid (zoals Museumplein, Amstelpark en Zuidplein);
- 9 locaties in Zuidoost (zoals Ziggoplein, Gaasperplas en Nelson Mandelapark);
- 11 in Oost (zoals Kop van Java, Diemerpark en Oosterpark);
- 5 in Noord (zoals NDSM, Noorderpark en Overhoeks);
- 6 in West (zoals Erasmuspark, Bilderdijkpark en Westerpark); en
- 4 in Nieuw-West (zoals Rembrandtpark, Tuinen van West – de Polderheuvel en Ruigoord).

Door de evenementenkalender van 2025 naast de locatieprofielen te leggen ontstaat verder een beeld over de mate waarin specifieke locaties dicht tegen de maximaal toegestane aantal evenementdagen aanzitten. Een kanttekening daarbij is echter dat de evenementenkalender geen uitsluitsel geeft over het geluidsniveau van opgenomen evenementen. De omvang van de evenementen in termen van bezoekersaantallen is wel beschikbaar. Een eerste inventarisatie leert ons dat voor de meerderheid van de locatieprofielen geldt dat het maximaal aantal evenementdagen nog niet wordt behaald. Uitzondering daarop is bijvoorbeeld de locatie 'Tuinen van West – de Polderheuvel'. In 2025 staan er 7 evenementen op de planning die in totaal 13 dagen duren, allen in de categorie festival of dance-evenement. Daarvan zijn er 4 eendaagse festivals met 15.000 bezoekers, het maximum volgens het huidige locatieprofiel. De locatie NDSM-werf heeft 5 evenement gepland staan voor in totaal 10 dagen. De bezoekersaantallen zijn 25.000 over 3 dagen, 10.000 over 4 dagen en eendaags nog eens 7.000, 4.999 en 3.000 bezoekers. Het huidige locatieprofiel schrijft een relatief hoog aantal evenementdagen voor, maar daarbij geldt wel als maximum 6 dagen met een hoge geluidsbelasting van 75-85 dB(C). Vanuit de evenementkalender valt schaarste betreffende de toegestane geluidsbelasting niet te toetsen.

Ook uit verschillende recente mediaberichten is op te maken in hoeverre de verschillende locatieprofielen volledig bezet zijn. Zo betekent het kopiëren van de evenementenkalender 2023 naar 2024 dat er ogenschijnlijk vrijwel geen plek was voor nieuwkomers: slechts drie plekken waar festivals eerder niet doorgingen kwamen beschikbaar (twee dagen N1-terrein, één dag Riekerhaven; AT5, 2023). Tegelijkertijd meldt Stichting NDSM-werf, beheerder van het gelijknamige terrein, in mei 2024 dat het vier openstaande plekken voor kleinere evenementen niet gevuld krijgt door zogezegd te veeleisend beleid voor deze groep organisatoren (AT5, 2024a). En omdat No Art in 2023 relatief laat in plaats van voor de NDSM-werf koos voor het Flevopark (vanwege een 'hoger geluidsniveau') kreeg de initiële locatie die plek niet meer gevuld (Parool, 2024). Mogelijk onderstreept dit dat schaarste samenhangt met de toegestane geluidsniveaus en beschikbare geluidsdagen.

5 Zie https://www.amsterdam.nl/ondernemen/vergunningen/evenement-organiseren/locatieprofielen-evenementen/.
6 De gemeente werkt aan een update van de locatieprofielen.

3 Economische structuur evenementen

3.1 Beeld uit gesprekken

SEO heeft gesproken met enkele organisatoren uit de evenementensector. Het betreft zowel commerciële als niet-commerciële partijen en het gaat zowel om individuele partijen als brancheorganisaties. Het relevante beeld voor deze quickscan uit deze gesprekken is als volgt:

- **Sectorspecifieke toetredings- en uittredingsdrempels** Uit de gesprekken volgt dat ondernemers die willen toetreden tot de sector te maken krijgen met verschillende sectorspecifieke drempels:
  - Een belangrijke uitdaging, hoofdzakelijk voor grote (commerciële) evenementen, is de schaarste aan geschikte locaties en daaraan verwant de hoeveelheid beschikbare vergunningen. Dit hangt direct samen met het aantal bezoekers dat men verwacht, de geluidsbelasting voor de omgeving en andere eisen die te maken hebben met de locatie;
  - Reeds gevestigde organisatoren genieten een bepaalde naamsbekendheid richting bezoekers en een gevestigd netwerk van leveranciers waarmee men een (langdurige) relatie heeft opgebouwd. Door evenementen verschillende jaren te organiseren, zeker op dezelfde locatie, genieten organisatoren ook van enige leereffecten en schaalvoordelen;
  - Het organiseren van evenementen vergt vooraf benodigd kapitaal om alle kosten en investeringen te bekostigen, wat een barrière vormt voor potentiële toetreders. Kapitaal kan zowel eigen vermogen betreffen, verdiend met eerdere edities, of (gedeeltelijk) uit externe middelen zoals subsidies komen. Externe financiering vanuit geldverstrekkers komt weinig voor. Zeker voor niet-commerciële partijen is het (ieder jaar) de vraag of zij weer in aanmerking komen voor de benodigde subsidie. Voor gratis toegankelijke evenementen zijn er vooraf geen ticketinkomsten en is er daarmee nog minder zekerheid. Ook maken kleinere evenementen deels dezelfde kosten, maar kunnen deze over een kleinere groep bezoekers doorberekend worden (leidend tot minder schaalvoordelen);
  - Sterk gerelateerd aan het voorgaande punt is het feit dat veel organisatoren onderdeel zijn van een groter concern. Op deze manier kunnen gevestigde holdings, bijvoorbeeld middels een nieuwe dochteronderneming, met een nieuwe titel de markt eenvoudiger betreden. Deze partijen beschikken zowel over het benodigde kapitaal als de mogelijkheid om de bijbehorende risico's over meerdere evenementen te spreiden. Het is ook mogelijk om dit te spreiden via samenwerkingsverbanden tussen meerdere partijen, al lijkt dat tegenwoordig minder voor te komen;
  - Hoewel er wel voorbeelden zijn, lijkt er relatief weinig toe-/uittreding naar andere geografische markten, zoals naar andere gemeenten, plaats te vinden.
- **Sectorspecifieke eigenschappen (exploitatiefase)** Ook na de toetreding kent de evenementenbranche enkele sectorspecifieke eigenschappen die de bedrijfsvoering beïnvloeden:
  - Per evenement geldt dat organisatoren overwegend alles vooraf bekostigen en ook (vrijwel) het volledige risico dragen. Dit gaat bijvoorbeeld om het uitbetalen van de geregelde programmering, loonkosten van personeel en de inhuur van materieel. De risico's betreffen vervolgens in hoeverre het evenement uitverkoopt en hoeveel consumpties worden gekocht, wat van elkaar afhangt en van factoren als het weer of concurrerende evenementen. Voor sommige evenementen is het mogelijk om bepaalde risico's te delen met externe dienstverleners, zoals cateraars of foodtrucks, maar dat betekent ook dat de organisator een deel van het potentiële rendement afstaat;
  - Evenementen lijken over het algemeen begroot om quitte te spelen. Pas bij verkoop van een voldoende aantal kaarten – en daarmee verwachte consumptieverkopen – is er de mogelijkheid om een positief

resultaat (en daarmee dus winst) te maken. Wanneer de kaartverkoop tegenvalt, bijvoorbeeld bij slecht weer, wordt er verlies geleden en compenseren eerdere/latere edities of andere titels in de portefeuille van de organisator deze verliezen. Organisatoren geven aan dat dit effect sterker is geworden door de komst van doorverkoopplatformen en het vaker voorkomen van extreme weersituaties. Voor (niet-commerciële) evenementen die subsidies benutten kan bovendien gelden dat positieve resultaten moeten worden geretourneerd naar de subsidieverstrekker en dat er daardoor ook (vrijwel) geen reserves of investeringsmogelijkheden bestaan;

- Er zijn beperkte investeringskosten voor materiële vaste activa. Organisatoren geven aan dat veel kosten per evenement gerekend worden en dat veel materiaal gehuurd wordt. Het is wel mogelijk om bijvoorbeeld te investeren in unieke podia of andere vormen van decoratie die meerdere jaren meegaan, maar dit lijkt niet veel voor te komen. Mogelijke investeringskosten voor immateriële vaste activa komen incidenteel voor. Dit betreft bijvoorbeeld het overkopen van merkrechten of concessies van externe partijen in de sector. In de regel bestaat het grootste deel van de kosten dus uit inhuur of andere niet-structurele (variabele) kostenposten;
- Organisatoren geven ook aan dat het evenementenbeleid en vergunningenstelsel tot onzekerheid leiden. Voor evenementen die afhankelijk zijn van subsidies is de onzekerheid over de subsidie echter leidend. Andere beleidsrelevante aspecten zijn de stijgende leges en extra eisen en wensen rond de beveiliging, het milieu en de omgang en binding met de buurt;
- Daarnaast meldden festivalorganisatoren de afgelopen jaren ook toenemende druk door stijgende kosten (voor bijvoorbeeld personeel, infrastructuur, materiaal, inkopen en artiesten).[7] Dit wordt doorgerekend in ticketprijzen, exclusieve tickets voor bezoekers of andere inkomstenbronnen zoals reclame, maar er zijn in Nederland ook evenementen die de markt verlaten. Evenementen concurreren ook met andere bestedingsopties, zoals een dagje weg.

3.2 Typen evenementen

Wetenschappelijke literatuur en sectorstudies geven geen duidelijk onderscheid om verschillende evenementen af te bakenen. Wel biedt het inzicht in grofweg zes belangrijke typeringen van evenementen, namelijk: *1)* de bezoekersaantallen, *2)* frequentie (aantal dagen en evenementen), *3)* locatie, *4)* toegang en verdienmodel, *5)* eigendomsstructuur van de organisator, en *6)* het sociaal-maatschappelijk, cultureel en economisch rendement.

1. Bezoekersaantallen

Een eerste voor de hand liggende factor is de omvang van het evenement in termen van het aantal bezoekers. Bezoekersaantallen kunnen op verschillende manieren worden gedifferentieerd, naar het aantal bezoekers op het drukste moment, naar het totaal aantal bezoekers gedurende het evenement of naar het gemiddeld aantal bezoekers per tijdseenheid gedurende het evenement. De gemeente maakt in haar beleid met name gebruik van het aantal bezoekers op het drukste moment. Dit relateert ook aan de locatieprofielen die de gemeente hanteert voor verschillende plekken in de stad waar evenementen kunnen worden georganiseerd met de maximaal toegestane bezoekersaantallen.

Allen et al. (2020) maken in dit kader onderscheid tussen grofweg vier type evenementen: lokaal, groot, iconisch en mega. Een mega-evenement trekt wereldwijde aandacht en is van het niveau Olympische Spelen of het WK voetbal. Een iconisch evenement is kenmerkend voor de stad of regio: in Amsterdam vallen bijvoorbeeld Pride en SAIL

[7] Zie ook AT5 (2024b) en FD (2025).

hieronder.[8] De overige twee categorieën betreffen commerciële festivals en andere grootschalige evenementen respectievelijk lokale en meer kleinschalige evenementen gericht op de regio.

Een groter aantal bezoekers leidt in theorie tot schaalvoordelen: dezelfde vaste lasten of investeringen kunnen over meer betalende bezoekers worden verdeeld. De schaalvoordelen lijken echter beperkt. Veel kosten, zoals beveiliging, zijn variabel en groeien mee met de omvang van het evenement.

2. Frequentie (aantal dagen en evenementen)

Veel evenementen en festivals kennen meerdere evenement- of festivaldagen per (kalender)jaar. Allereerst zijn er evenementen die meerdere keren per jaar binnen de gemeente Amsterdam georganiseerd worden. Dit kan zowel binnen één weekend (of een langere periode) als verspreid over meerdere momenten in het jaar zijn, bijvoorbeeld op verschillende locaties.[9] Ten tweede zijn er evenementen die in hetzelfde jaar ook buiten Amsterdam georganiseerd worden, bijvoorbeeld in andere grote steden in Nederland.[10] Er zijn ook evenementen die zowel meerdere keren in Amsterdam plaatsvinden alsook in meerdere andere gemeenten.[11] Tot slot is het mogelijk om extra activiteiten binnen in een venue (zonder evenementenvergunning) te organiseren. Tegelijkertijd zijn dit over het algemeen andere typen activiteiten waarvoor mogelijke schaalvoordelen voor de organisator niet aanwezig zijn.[12]

Bij meerdaagse evenementen scheelt het bijvoorbeeld dat de organisator langer kan profiteren van hetzelfde terrein zonder opnieuw op- en afbouwkosten te maken. Dit deel van de vaste kosten kent schaalvoordelen in de (aaneengesloten) duur van een evenement.[13] Tijdens gesprekken met betrokkenen is gewezen op de mogelijk beperkte omvang van deze schaalvoordelen omdat veel kosten variabel zijn en een langere (aaneengesloten) duur van een evenement niet noodzakelijk tot meer bezoekers of een langer bezoek leidt.

3. Locatie

Ook het type locatie is – nog los van de bijbehorende bezoekerscapaciteit – bepalend voor de organisatoren van evenementen en festivals. Een data-analyse van 139 Nederlandse muziekfestivals door Leenders et al. (2015) maakt een onderscheid naar drie typen locaties. Voor de eerste typering zijn de omvang en professionaliteit het meest van belang: het gaat om grote muziekfestivals (met gemiddeld 30.000 bezoekers, bijvoorbeeld Pinkpop, Lowlands, Dance Valley) waar de locatie een beperkte rol speelt en die dus niet gebonden zijn aan een specifieke plek. Verdere groei kan daarmee bijvoorbeeld ook elders gerealiseerd worden. Voor de andere twee typeringen is, naast het muziekgenre, juist de locatie erg belangrijk. Het gaat dan om festivals op kleinere locaties in dunnerbevolkte gebieden en een set aan uiteenlopende festivals in stedelijke gebieden. Deze typen festivals hebben daarmee minder uitwijkmogelijkheden en zijn gebonden aan de beschikbaarheid en ruimte op de desbetreffende locaties

---

8 En mogelijk ADE, al vindt dat hoofdzakelijk binnen in venues plaats.

9 Zo duurt festival DGTL op het NSDM-terrein meerdere dagen in het Paasweekend en kent de organisator ook een overdekte editie tijdens ADE in oktober.

10 Zo is theaterfestival De Parade ruim twee weken in Amsterdam en toert het verder door Rotterdam, Den Haag en Utrecht.

11 Zo vindt het TAPT Festival in 2025 plaats in het Amsterdamse Flevopark (mei) en Rembrandtpark (september) alsook in Leiden, Amersfoort, Den Bosch, Alkmaar, Utrecht, Almere, Haarlem, Apeldoorn, Nijmegen, Rotterdam en Den Haag.

12 De mogelijkheid om buitenpodia binnen in een venue verder te benutten lijkt bijvoorbeeld beperkt, al kan van ticketsystemen en de naamsbekendheid wel verder geprofiteerd worden.

13 In een gerechtelijke uitspraak uit 2024 blijkt bijvoorbeeld dat nadat de gemeente Rotterdam besloot één festival niet op de evenementenkalender te plaatsen, de organisator ook een ander festival annuleerde, naar eigen zeggen vanwege het 'niet meer kunnen realiseren van de schaalvoordelen'. Daarbij claimde de organisator ook een 'na-ijleffect' in daaropvolgende jaren, al ging de rechter daar niet in mee. Zie https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RBROT:2024:380

(Leenders et al., 2015). Wanneer festivals van grotere omvang zijn is de precieze locatie voor de bezoekers van relatief kleiner belang.[14]

Bovendien zijn er naast locaties die in het bezit zijn van de gemeente, zoals parken en pleinen, ook terreinen die eigendom zijn van private of andere (semi-)publieke organisaties. Voor evenementen op dergelijke locaties dient een organisator naast een evenementenvergunning van de gemeente ook toestemming te hebben van de eigenaar. Daarmee is toewijzing van een (schaarse) vergunning voor deze locaties niet alleen afhankelijk van de gemeente, maar ook van deze eigenaar/beheerder. Binnen de Amsterdamse gemeentegrenzen betreft het bijvoorbeeld openluchtlocaties en -terreinen als:

- Gaasperplas: Groengebied Amstelland (samenwerking provincie Noord-Holland en de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel);[15]
- NDSM-werf: Stichting NDSM-werf;[16]
- Ruigoord: door het Havenbedrijf Amsterdam verhuurd aan Stichting Ruigoord, die een deel verhuurt aan Stichting Landjuweel voor onder andere evenementen;[17]
- Noorderpark: Stichting Noorderpark;[18]
- Thuishaven: Thuishaven Events B.V./Thuishaven Zakelijk BV;
- Olympisch Stadion: wordt beheerd door Stichting Exploitatie Olympisch Stadion Amsterdam (SOSA) en is eigendom van Olympisch Stadion B.V. (SOSA en Bouwinvest).[19]

4. Toegang en verdienmodel

Evenementen kunnen verschillende verdienmodellen hanteren om hun kosten te dekken (en mogelijk een winst te boeken). Dit kan variëren van ticketverkoop en inkomsten uit de catering (zoals drankverkoop) tot sponsoring en subsidies. Voor evenementen die voornamelijk afhankelijk zijn van kaartverkoop geldt dat marketing mogelijk van relatief groot belang is omdat potentiële bezoekers al van tevoren moeten kiezen of ze er geld voor over hebben. In Amsterdam geldt voor evenementen met meer dan 2.000 bezoekers dat kaartverkoop op de dag zelf, en daarmee 'aan de deur', niet meer is toegestaan sinds aangescherpte maatregelen uit 2023 (al is het via doorverkoopkanalen als TicketSwap nog wel mogelijk; Parool, 2023). Dit maakt dat het meerjarig organiseren van events mogelijk aantrekkelijker wordt: door eerdere marketing en positieve ervaringen ontstaat een goede reputatie en is men eerder geneigd op tijd tickets aan te schaffen (bijvoorbeeld als *'early bird'*). Dit biedt voor de organisator zekerheid dat de kosten gedekt kunnen worden, ook als bijvoorbeeld het weer tegenzit. Tegelijkertijd kunnen tickethouders niet naar het event of festival gaan (zonder hun ticket door te verkopen), waardoor additionele verkopen, zoals horeca, tegenvallen.

Evenementen die voornamelijk leunen op catering of andere verkopen op locatie zijn ook afhankelijk van marketing om voldoende bezoekers te trekken, zelfs als het bijvoorbeeld slecht weer is. Dit ondernemersrisico kan deels worden gedeeld met externe partijen, zoals foodtruckhouders, bierbrouwerijen, theatergezelschappen of andere partijen die ter plekke hun eten, drank of activiteiten verkopen. Uit de gesprekken blijkt dat het delen van dit risico op deze wijze echter niet de norm is.

---

14 Leenders et al. (2015) noemen specifiek de verplaatsing van North Sea Jazz van Den Haag naar Rotterdam als voorbeeld van een groot stedelijk festival waar een negatief effect in termen van bezoekersaantallen uitbleef.

15 Zie https://www.groengebied-amstelland.nl/over

16 Zie https://www.ndsm.nl/over

17 Zie https://ruigoord.nl/over-ruigoord/besturen/

18 Zie https://noorderpark.nl/over-het-noorderpark/

19 Zie https://www.olympischstadion.nl/structuur/

Bij evenementen die hoofdzakelijk sponsoring of subsidie ontvangen moet worden aangetoond dat de beoogde doelstellingen voor voldoende deelnemers worden gerealiseerd om de ontvangen gelden te verantwoorden. Dit geldt des te meer bij evenementen die meermaals worden georganiseerd.

Al met al hangen met name de kaartverkoop en catering in grote mate af van de bezoekersaantallen, al zullen sponsoring en subsidie ook verstrekt worden met een bepaald bereik in gedachten.

5. Eigendomsstructuur van de organisator

Bij het differentiëren van evenementen kan ook rekening gehouden worden met de bedrijfsstructuur van de organisator en de achterliggende eigendomsstructuur.

Allereerst geldt dat de organiserende vergunninghouder onderdeel kan zijn van een overkoepelend moederbedrijf (of: holding, concern). Dit is met name relevant voor de mogelijkheid om het risico te spreiden over meerdere evenementen/economische activiteiten per (kalender)jaar. Op het moment dat de gemiddeld efficiënte ondernemer in deze sector binnen een concern meerdere titels organiseert (of in het algemeen meerdere activiteiten ontplooit), kan het risico van een enkele editie (jaargang) van een van de evenementen beter gespreid worden binnen dezelfde tijdshorizon. Daarmee is de noodzaak van risicospreiding over de tijd (meerdere kalenderjaren) kleiner.

Daarnaast is de bedrijfsstructuur mogelijk richtinggevend voor de beoogde doelen en/of het verdienmodel. Zo zetten stichtingen zich over het algemeen meer in voor niet-commerciële doelen als sociaal-maatschappelijke en culturele impact zonder winstoogmerk, terwijl commerciële besloten vennootschappen (bv's) meer gericht zijn op economische doelen.

Desondanks kan dit onderscheid in de praktijk beperkt zijn (of lijken). Dit heeft verschillende oorzaken. Dit komt allereerst door de eerder beschreven eigendomsstructuren waarbij geldt dat een bv bijvoorbeeld onderdeel kan zijn van een overkoepelende stichting. Ook geldt in de praktijk dat enerzijds stichtingen ook grote festivals organiseren met alle facetten die een commerciële BV ook zou opnemen, terwijl bv's ook gericht kunnen zijn op kunst en cultuur of een ander maatschappelijk streven. Zo werd Kwaku Summer Festival voorheen georganiseerd door een gelijknamige stichting (destijds: Kwakoe), maar nu door een gelijknamige bv binnen een zeggenschapsstructuur met een overkoepelende bv daarboven.[20] Daarnaast maken stichtingen ook gebruik van private dienstverleners waardoor de opzet in de praktijk vergelijkbaar kan lijken. Zo wordt Keti Koti, een belangrijk sociaal-maatschappelijk evenement, vergund aan een organiserende bv, maar is de opdrachtgever van dit festival de stichting NiNsee (Nationaal Instituut Nederlands slavernijverleden en erfenis), die ook wordt gesubsidieerd door de gemeente Amsterdam.[21] Ook maken evenementen gebruik van externe partijen voor de programmering of catering.[22] Zo kan een evenement georganiseerd door een stichting of vereniging in de praktijk gedeeltelijk of voornamelijk uitgebaat worden door commerciële partijen.

6. Sociaal-maatschappelijk, cultureel en economisch rendement

De gemeente Amsterdam (2024, pp. 14-15) spreekt over sociaal-maatschappelijk, cultureel en economisch rendement dat evenementen genereren voor de stad. Evenementen zijn mogelijk ook hiernaar te differentiëren: terugkerende activiteiten die van dusdanig groot sociaal-maatschappelijk belang zijn, dat deze altijd over een

20 In 2025 op de evenementenkalender als organisator 'KWAKU SUMMER FESTIVAL B.V.'. Zie ook https://devriesproducties.nl/portfolio/kwaku-summer-festival/

21 Zie https://devriesproducties.nl/portfolio/keti-koti/

22 Zoals foodtruckhouders op evenementen van Stichting Rollende Keukens of FOUR Entertainment BV (Festival TREK).

vergunning beschikken en doorgang vinden. Vanuit sociaal-maatschappelijk oogpunt noemt de gemeente een aantal evenementen expliciet met betrekking tot gedeelde waarden en identiteit: Keti Koti, 4 en 5 mei, en Queer & Pride. Ondanks dat deze worden benoemd als één overkoepelend evenement geldt in de praktijk dat het gaat om verschillende vergunningen voor meerdere organisatoren op uiteenlopende locaties. Waar Keti Koti relatief 'overzichtelijk' is vergund op twee locaties (in het Oosterpark en op het Museumplein), kent 5 mei verschillende (typen) organisatoren en evenementen verspreid over de stad. Zo staan op de evenementenkalender 2025 naast het 5 mei-concert op de Amstel van Stichting Nationaal Comité 4 en 5 Mei (4.000 bezoekers) ook een buurtfestival in het Westerpark (totaal 15.000 bezoekers) en een commercieel festival in het Olympisch Stadion (30.000 bezoekers). Daarbij geldt (vermoedelijk) dat niet dit ene specifieke evenement invulling geeft aan de 'gedeelde waarden en identiteit' die op Bevrijdingsdag worden gevierd, maar dat het om het geheel aan evenementen (voor verschillende doelgroepen) op 5 mei gaat. Bij de mogelijkheid van het discretionair aanwijzen van sociaal-maatschappelijke evenementen door de gemeente dient hiermee rekening te worden gehouden.

3.3 Gangbare bedrijfs- en verdienmodellen

Verdienmodel: kosten

Kosten kunnen zowel eenmalig (bijvoorbeeld het opzetten van de organisatie en branding) als periodiek terugkerend (het huren van een podium en de techniek) zijn. Afhankelijk van zaken zoals de locatie en omvang worden de volgende kosten gemaakt voor het organiseren van een festival (indeling conform Allen et al., 2020):

- Kaartverkoop en registratie (verkoopsysteem, proceskosten);
- Marketing (branding, advertenties, website, sociale media etc.);
- Programmering (optredens, muziek, activiteiten etc.);
- Personeel (zowel planning en opzetten door organisator als tegemoetkoming vrijwilligers);
- Locatie en terrein (inclusief bijbehorend personeel):
  - Beveiliging & verkeersregelaars;
  - Terreinopbouw (tenten, podia etc.) met bijbehorende techniek;
  - Catering;
  - Sanitair en schoonmaak;
  - Vervoersopties (verkeersregelaar, pendelbussen, afspraken met OV etc.);
- Algemene kosten:
  - Evenementenvergunning (in Amsterdam specifiek);
  - Verzekering (evenementenverzekering, bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering 'AVB');
  - Overige zakelijke dienstverlening (administratie, accounting, juridisch etc.); en
- Onvoorzien (reserve voor onvoorziene kosten).

Verdienmodel: opbrengsten

Daar tegenover staan de volgende inkomstenbronnen (indeling conform Allen et al., 2020):

- Verkoop toegangskaarten (inclusief exclusieve kaarten);
- Sponsoring, subsidies[23] en donaties/crowdfunding;
- Reclame en marketingacties[24];

---

23 De gemeente Amsterdam stelt bijvoorbeeld subsidies uit het Evenementenfonds beschikbaar, zie https://www.amsterdam.nl/subsidies/subsidieregelingen/subsidie-evenementenfonds/. In 2025 betreft het voor 27 evenementen ruim 1,9 miljoen euro https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/college/wethouder/touria-meliani/persberichten/verdeling-subsidies-evenementenfonds2025/

24 Zie ook FD (2025)

- Catering;
- Merchandise en uitgeven licenties;
- Extra betaalde activiteiten (bovenop toegangskaarten);
- Extra aankopen (bijvoorbeeld kluisje, ongebruikte munten).

Voor evenementen in de gemeente Amsterdam zijn inkomstenbronnen voor parkeren en overnachting (bijvoorbeeld op een bijbehorende camping) voor de organisator hoogstwaarschijnlijk niet relevant.

Verdienmodel: invloed van de gemeente

De gemeente heeft zelf invloed op de kosten voor een evenementenvergunning, ontheffing voor alcohol en de verkeersregelaars. Daarnaast kan de gemeente financieel bijdragen aan evenementen middels subsidies of het beschikbaar stellen ven bepaalde locaties. Deze middelen vanuit de gemeente zijn van invloed op de terugverdientijd voor organisatoren.

Daarbij geldt ook dat organisatoren in hun bedrijfsmodel en investeringen ook rekening houden met het vergunningenbeleid van de gemeente. Als vergunningen voor maximaal één jaar worden verleend, dan houden organisatoren hun investeringen dusdanig laag dat deze binnen één jaar terugverdiend kunnen worden en men niet het risico loopt om in het tweede jaar geen vergunning te verkrijgen. Bij vergunningen van meerdere jaren kan daarentegen meer geïnvesteerd worden. Dit kan noodzakelijk zijn als toetredende organisatoren als nieuwkomer meerdere edities nodig hebben om aan eisen omtrent veiligheid en milieu te voldoen of om voldoende sociaal-maatschappelijk of cultureel rendement te realiseren.

Aanbodsubstitutie tussen locaties, aantal dagen, etc.

Ook de substitutiemogelijkheden voor organisatoren zijn van groot belang. Daarbij kan worden gekozen voor het organiseren op verschillende (andere) dagen of locaties, waaronder het overstappen naar een venue binnen (zonder evenementenvergunning) of naar een locatie in een andere gemeente.

Daarmee is een enkele vergunning van de gemeente Amsterdam mogelijk niet doorslaggevend om 'quitte' te kunnen draaien en het evenement plaats te laten vinden. Het evenementenbeleid in andere gemeenten is dus ook van belang voor het bedrijfsmodel en de terugverdientijd van evenementen in Amsterdam. Daaronder vallen zowel de beschikbaar gestelde locaties als het vergunningenbeleid aldaar. Echter geldt ook dat organisatoren rekening houden met het aantal keer dat en de locatie waar ze iets kunnen organiseren en aan de hand daarvan hun begroting, waaronder de beoogde investeringen, aanpassen.

Zo is er een aantal grote en kleinere titels die (voorheen) in Amsterdam georganiseerd zijn die nu (ook) in andere steden of landen plaatsvinden. Het feest van Radio 538 op Koningsdag (voorheen Koninginnedag) is bijvoorbeeld verplaatst van het Amsterdamse Leidse- dan wel Museumplein (1993-2011) naar Breda, waar het nog altijd jaarlijks gehouden wordt. Evenementen van Awakenings zijn verplaatst en uitgegroeid van De Gashouder in Amsterdam naar onder andere het NDSM-terrein en de Ziggo Dome, het nabijgelegen Spaarnwoude en ook naar andere steden en provincies. Dit zijn beide voorbeelden van evenementen die mogelijk begonnen als locatiegebonden feesten in stedelijk gebied, maar na een dusdanige doorontwikkeling zijn uitgegroeid tot grote (inter)nationale evenementen waarbij de precieze locatie minder van belang is (conform de typering van Leenders et al., 2015). Ook zijn er middelgrote en kleine evenementen die jaar op jaar ook binnen Amsterdam op verschillende locaties worden georganiseerd.

4 Analyse evenementen Amsterdam

Aanpak

De gemeente hanteert een evenementenkalender. De huidige kalender bevat alle vergunningplichtige evenementen in de regio Amsterdam-Amstelland met meer dan 2.000 bezoekers of die gebruikmaken van een geluidsdag (75-85 dB(C)). Incidenteel zijn ter informatie ook grote, niet-vergunningplichtige, evenementen opgenomen. Ook staan er een aantal 'opties' op, waarvan doorgang nog onzeker is. Omdat 2025 het lopende jaar betreft, kan deze kalender gedurende het jaar nog gewijzigd worden. Herdenkingen (bijvoorbeeld de Nationale Dodenherdenking op 4 mei) en openbare manifestaties zijn niet opgenomen omdat dit formeel geen 'evenementen' zijn. Voetbalwedstrijden hebben een eigen kalender, behalve de wedstrijden van Hera United in het Olympisch Stadion.

Voor de analyse van de dynamiek in het aanbod van evenementen en festivals in Amsterdam maken we gebruik van de evenementenkalenders van 2019 tot en met 2025. Aanvullend op de evenementenkalender heeft de gemeente enkele stappen uitgevoerd om de data aan te vullen, te verbeteren en op te schonen. Dit is mede gedaan op basis van gegevens uit de vergunning of uit getroffen maatregelen. Het valt niet uit te sluiten dat er onvolkomenheden resteren. Op basis van de opgeschoonde data hebben we vervolgens nog enkele additionele bewerkingen uitgevoerd om de data consistent over de jaren te maken, met name daar waar het gaat om namen van evenementen en organisatoren. Dit is ook gedaan om het aantal evenementdagen per evenement goed in te schatten, rekening houdend met de mogelijk onvolledige dekking van alle kenmerken van de evenementen en festivals in de evenementkalender.

4.1 Dynamiek aanbod evenementen en festivals Amsterdam

Aantal evenementen en aantal dagen

Het aantal evenementen per jaar ligt momenteel nog altijd lager dan in 2019 voor de COVID-19-pandemie (zie Paneel A in Figuur 4.1). Het aantal daalt van 263 evenementen in 2019 naar 11 (2020) en 39 (2021) in de eerste COVID-jaren toen veel evenementen zijn geannuleerd. Sinds 2022 is het aantal evenementen per jaar relatief stabiel rond de 130 met een uitschieter van 163 in 2023. Dit ligt nog altijd ruim onder het niveau van voor de pandemie.

Ook het totaal aantal evenementdagen ligt nog altijd lager dan voor de COVID-19 (zie Paneel B van Figuur 4.1). In 2019 waren er in totaal 642 evenementdagen, terwijl dit tegenwoordig rond de 400 dagen ligt. In de eerste pandemiejaren in 2020 en 2021 gingen veel evenementen niet door en waren er slechts 33 respectievelijk 139 evenementdagen. In 2022 herstelde dit snel naar 508 en vervolgens in 2023 zelfs naar 562 dagen. De afgelopen twee jaar is het echter gezakt tot 412 dagen in 2024 en 381 in 2025.

Figuur 4.1 Het aantal evenementen en aantal dagen ligt nog altijd lager dan voor COVID-19

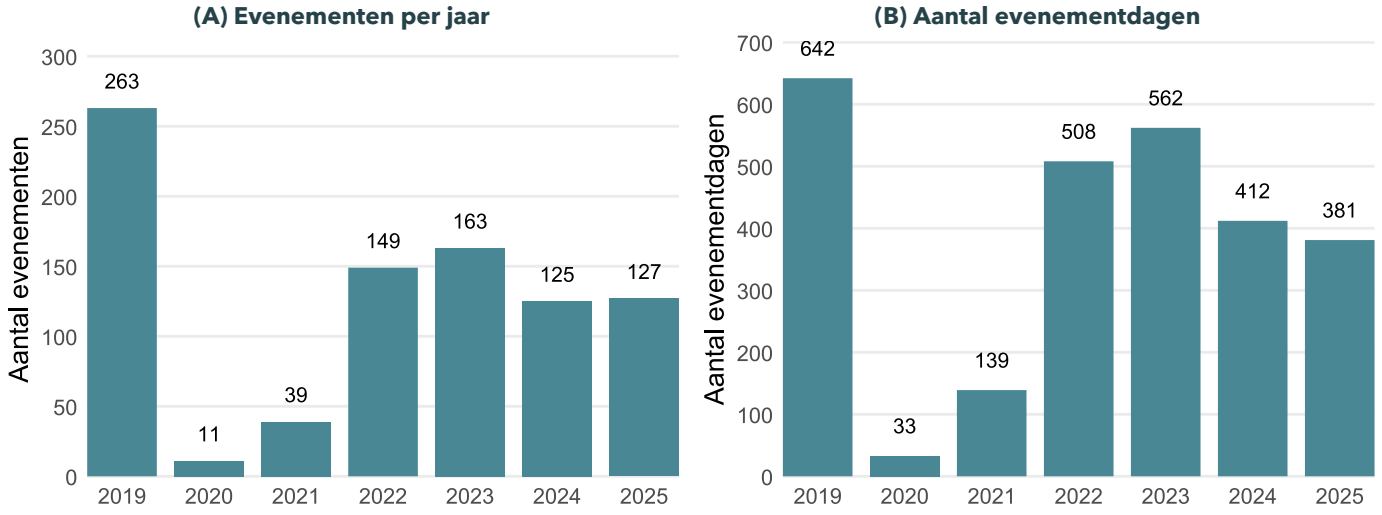

Bron: Evenementenkalender gemeente Amsterdam (2019-2025), bewerking door SEO Economisch Onderzoek (2025)

De daling van het aantal evenementen sinds de COVID-19-pandemie blijkt zowel te gelden voor eendaagse als meerdaagse evenementen (zie Paneel A in Figuur 4.2). In 2019 waren er nog 136 eendaagse evenementen terwijl dit na een geleidelijk herstel na COVID-19 er niet meer dan 80 in 2024 zijn. In 2025 staan er 67 eendaagse evenementen op de kalender. Terwijl het aantal meerdaagse evenementen sneller is hersteld volgend op de eerste COVID-jaren, ligt het aantal in 2024-2025 juist opvallend lager. In 2019 waren er nog 126 evenementen verspreid over meerdere dagen. Sinds de vrijwel lege kalenders in 2020 herstelde het aantal meerdaagse evenementen opvallend snel naar 91 in 2022 en 106 in 2023. Vervolgens zakte het aantal echter ook weer vlot naar 44 meerdaagse evenementen in 2024 en 60 in 2025. Tussen verschillende jaren loopt de verhouding tussen eendaagse en meerdaagse evenementen daarmee redelijk uiteen.

Figuur 4.2 Verhouding tussen eendaagse en meerdaagse evenementen

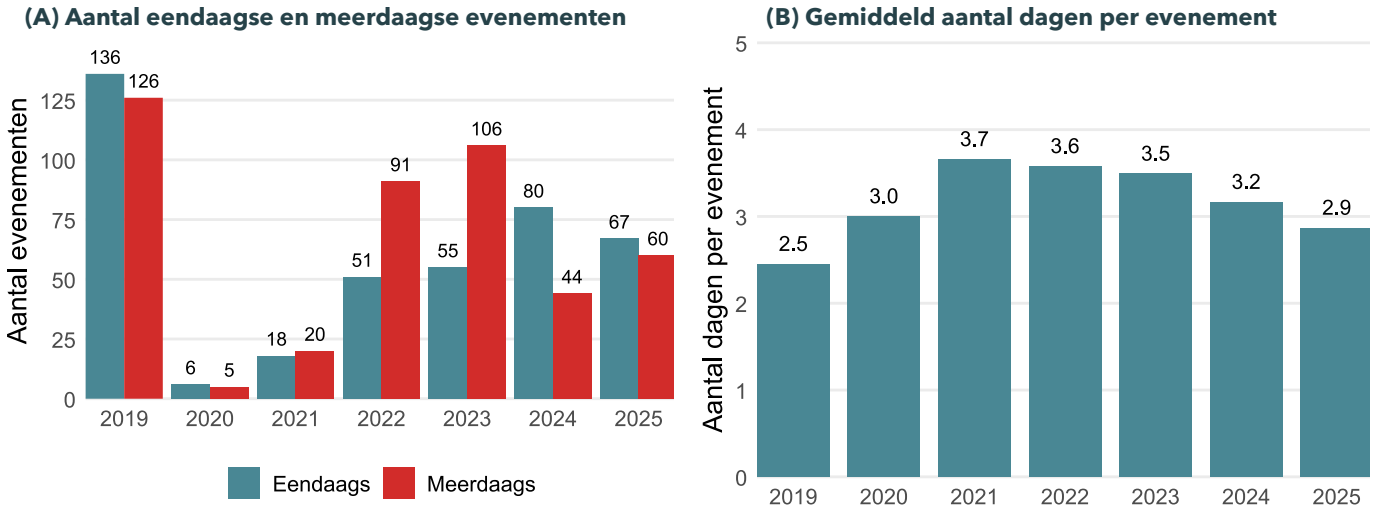

Bron: Evenementenkalender gemeente Amsterdam (2019-2025), bewerking door SEO Economisch Onderzoek (2025)
Noot: Door databeperkingen telt het aantal eendaagse en meerdaagse evenementen mogelijk niet exact op tot de aantallen in Figuur 4.1

Tegelijkertijd is het gemiddeld aantal dagen per evenement gestegen sinds 2019 (zie Paneel B in Figuur 4.2). In 2019 duurde een evenement gemiddeld 2,5 dag. De COVID-jaren 2020-2021 met weinig evenementen daargelaten was dit in 2022 al 3,6 dagen. Sindsdien neemt het gestaag af naar nu 2,9 dagen in 2025. De mediaan (niet getoond) ligt echter weer op het oorspronkelijke niveau: van 1 dag in 2019-2020 naar 2 dagen in 2021-2023 en vervolgens weer naar 1 dag in 2024-2025. Het verdient aanbeveling om deze bevinding verder te toetsen onder de organisatoren. De hypothese daarbij is dat door meer dagen per evenement te organiseren er schaalvoordelen zijn bij onder andere op- en afbouw. Belangrijk daarbij is wel dat deze schaalvoordelen niet oneindig zijn en dat er een afruil is tussen deze schaalvoordelen en, bijvoorbeeld, een gemiddeld lager bezoekersaantal per tijdseenheid (dag).

Evenementen per stadsdeel

Wanneer we verder inzoomen op het aantal evenementen per stadsdeel zien we dat veel evenementen niet per se gelijk staat aan veel evenementdagen (Figuur 4.3). De meest evenementen vinden plaats in stadsdeel Zuid (32) gevolgd door West (26) en Noord (24); zie Paneel A. De minste zijn er in Zuidoost (10). De meeste evenementdagen vinden daarentegen plaats in West (104 dagen), Zuid (93) en het Centrum (75); zie Paneel B. Dat betekent dat een evenement in het Centrum gemiddeld ruim 6 dagen duurt terwijl dit bijvoorbeeld in Zuid onder de 3 dagen is en in Oost gemiddeld slechts iets meer dan 1 dag. Het opvallend hoge gemiddelde in het Centrum wordt grotendeels verklaard door het Amsterdam Light Festival (52 dagen). In West zijn het met name evenementen in de Centrale Markthal die het gemiddelde opstuwen (bijvoorbeeld één van 38 dagen en één van 11).

Figuur 4.3 Stadsdeel Centrum heeft in 2025 relatief veel dagen voor het aantal evenementen dat er plaatsvindt

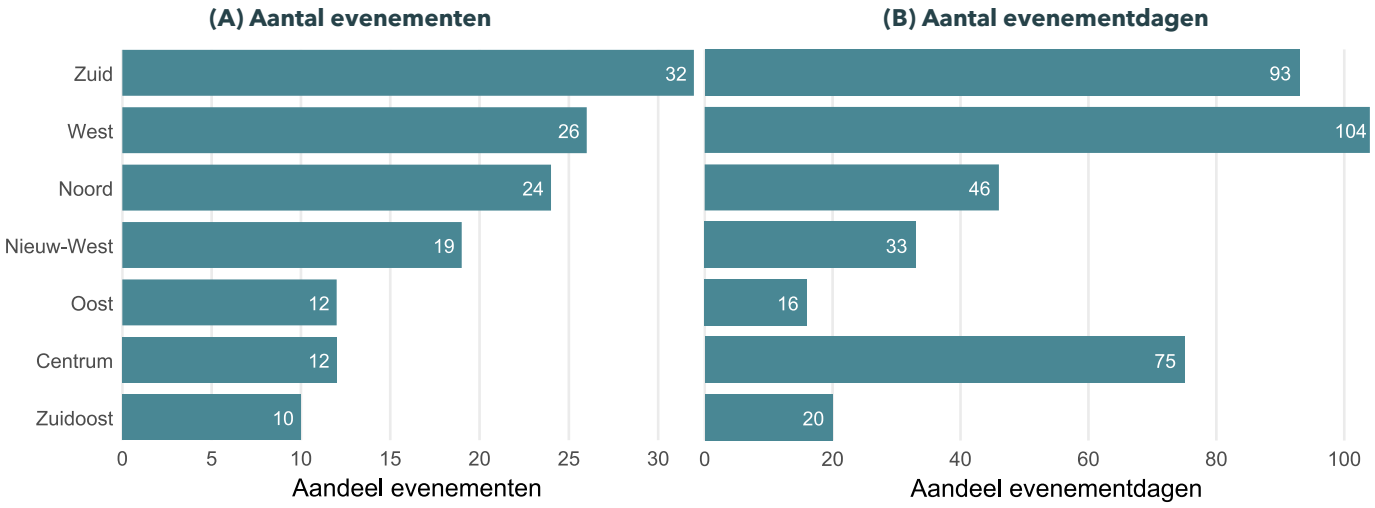

Bron: Evenementenkalender gemeente Amsterdam (2025), bewerking door SEO Economisch Onderzoek (2025)

Bezoekersaantallen

Het gemiddeld aantal (aangemelde) bezoekers per evenement is de afgelopen jaren gestegen (zie Paneel A in Figuur 4.4). In 2019 was het op het drukste moment nog gelijk aan bijna 8.000 bezoekers wat in de meeste daaropvolgende jaren hoger lag en in 2025 zelfs gelijk is aan 12.000. In 2023 was het gemiddelde opvallend lager met ruim 7.500 bezoekers op het drukste moment. Het totaal aantal bezoekers voor het gehele evenement is nog sterker gestegen. In 2019 lag het gemiddeld totaal aantal bezoekers op ongeveer 10.500, wat sindsdien is gestegen tot meer dan 21.000 in 2025. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat de 2025 nog gaande is en dat er nog meer evenementen aangemeld of juist verwijderd. Tegelijkertijd zien we dat ook het mediane aantal hoger ligt dan in eerdere jaren (zie Paneel B in Figuur 4.4). In 2019 was dit nog ongeveer 5.000 bezoekers in totaal, wat is gestegen

tot 7.000 in 2024 en tot bijna 7.000 in 2025. Het mediane aantal bezoekers op het drukste moment is relatief stabiel rond de 5.000 bezoekers. Eenzelfde stijging van bezoekersaantallen is te zien wanneer enkel eendaagse evenementen worden beschouwd. Mogelijk dat er in de sector dus schaalvergroting heeft plaatsgevonden, waarbij evenementen steeds meer bezoekers aantrekken over meerdere dagen.

Figuur 4.4 De bezoekersaantallen per evenement stijgen de afgelopen jaren

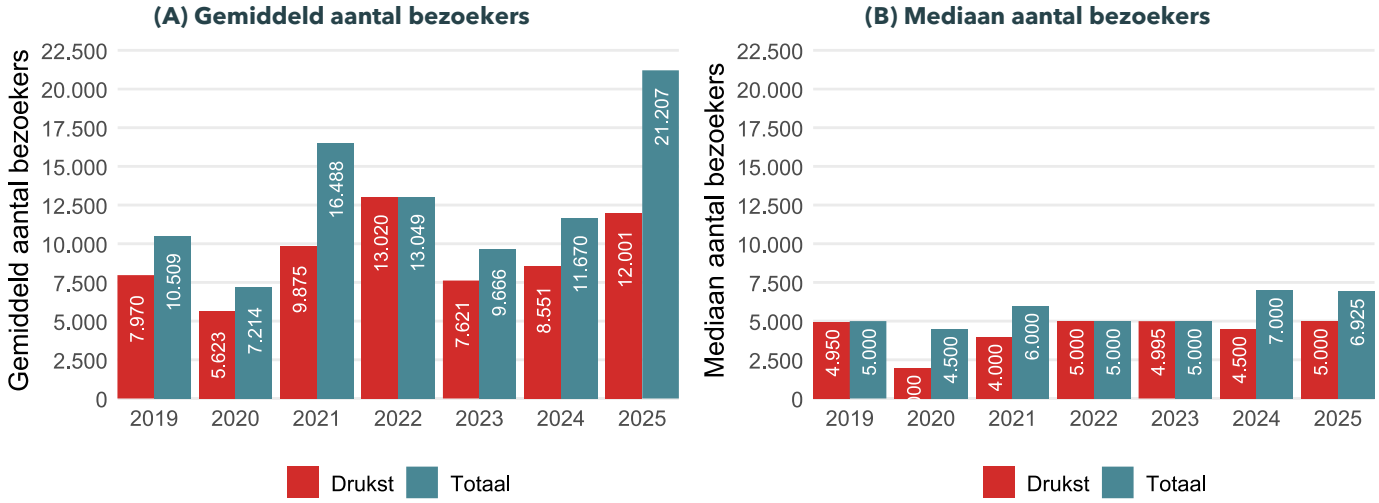

Bron: Evenementenkalenders gemeente Amsterdam (2019-2025), bewerking door SEO Economisch Onderzoek (2025)

4.2 Organisator en eigendomsstructuur

Nieuwe toetreders op de evenementenkalender

Figuur 4.5 geeft inzicht in het aandeel organisatoren dat nieuw is vergeleken met eerdere jaren. Paneel A doet dat voor nieuwe organisatoren ten opzichte van het voorgaande jaar, Paneel B voor organisatoren die nieuw zijn vergeleken met alle voorgaande jaren (waar data over beschikbaar zijn). Met uitzondering van uitschieters in 2021 en 2022 is het aandeel nieuwe organisatoren in een bepaald jaar ten opzichte van een jaar eerder ongeveer 40 procent.[25] Wanneer we een vergelijking maken ten opzichte van alle voorgaande jaren daalt dat aandeel tot 7 procent in 2025. Dat wil zeggen: in 2025 had 7 procent van de organisaties niet eerder in de jaren 2019-2024 een evenement georganiseerd. Het lijkt er dus op dat organisatoren over het algemeen meer dan eens een evenement organiseren, maar dat niet noodzakelijk ieder jaar doen. We merken hierbij op dat dit ook deels een uitkomst kan zijn van het door de gemeente gehanteerde beleid van het doorzetten van de evenementenkalender van het ene naar het andere jaar. Daarnaast volgt uit het figuur dat slechts een minderheid van de organisatoren nieuwe toetreders zijn; de meerderheid heeft eerder al een evenement in Amsterdam georganiseerd.

Naast het gevoerde beleid van de gemeente is er nog een kanttekening te maken. Organisatoren worden in Figuur 4.5 als nieuwe toetreders beschouwd wanneer deze niet in eerdere jaren een evenement hebben georganiseerd vanuit dezelfde onderneming. Maar zoals eerder beschreven in Paragraaf 3.2 (‘Eigendomsstructuur van de organisatie’) worden vanuit holdingmaatschappijen geregeld dochterondernemingen voor een enkel evenement

25 Deze uitschieters in 2021-2022 zijn het gevolg van de vele geannuleerde evenementen in de voorgaande jaren, 2020 respectievelijk 2021, aan het begin van de COVID-19-pandemie.

opgezet. Met andere woorden, geregenereerd vanuit de holdingmaatschappijen is de toetreding van nieuwe partijen nog beperkter.

Figuur 4.5 Circa 7 procent van de organisatoren uit 2025 heeft niet eerder in 2019-2024 een evenement in de gemeente Amsterdam georganiseerd

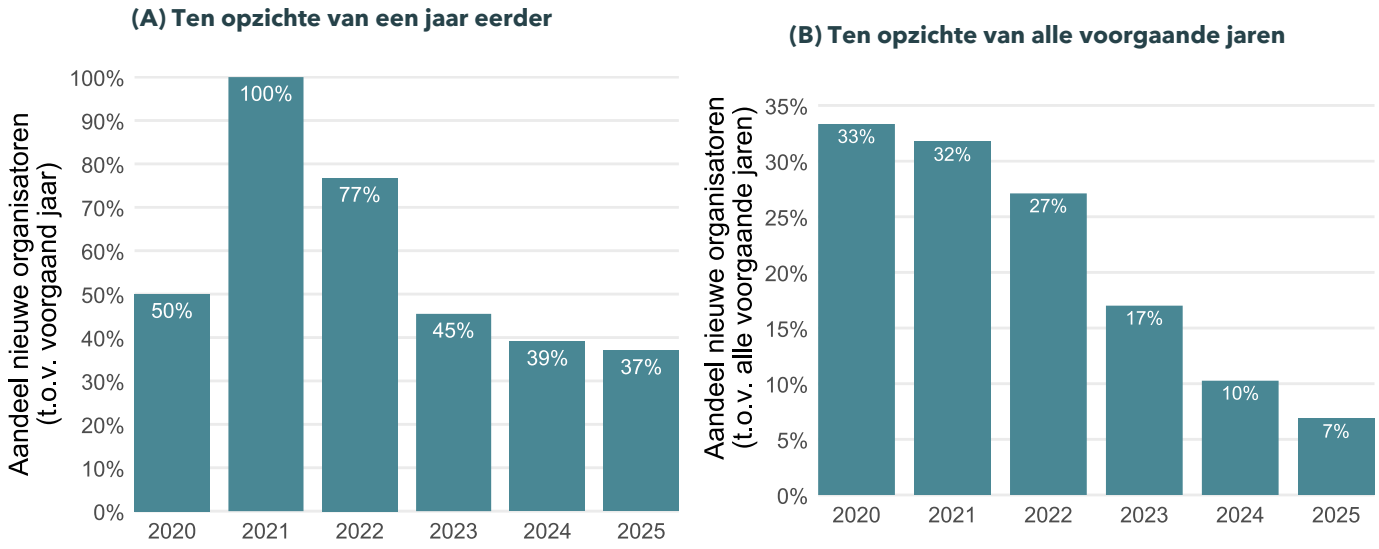

Bron: Evenementenkalenders gemeente Amsterdam (2019-2025), bewerking door SEO Economisch Onderzoek (2025)

Eigendomsstructuur grote concerns

Voor veel evenementen geldt dat voor de organisatie een separate onderneming wordt opgezet, meestal een bv als dochteronderneming van de holding en soms als losstaande entiteit. Onderstaande figuren tonen verschillende eigendomsstructuren (Figuur 4.6 tot en met Figuur 4.9). Dit illustreert dat veel evenementen worden georganiseerd door partijen binnen bestaande holdingmaatschappijen en dat de eigendomsstructuur geregeld complex is.

Figuur 4.6 laat de eigendomsstructuur van de ID&T Holding zien. ID&T is eigenaar van verschillende bv's die in 2025 in Amsterdam ten minste acht evenementen organiseren. ID&T Holding zelf is voor 100 procent eigendom van het moederconcern *Superstruct Entertainment Netherlands*. Deze onderneming is weer voor 100 procent eigendom van de buitenlandse holding *Superstruct Entertainment International* (in het figuur buiten beschouwing gelaten).

Figuur 4.6 Eigendomsstructuur ID&T Holding B.V.

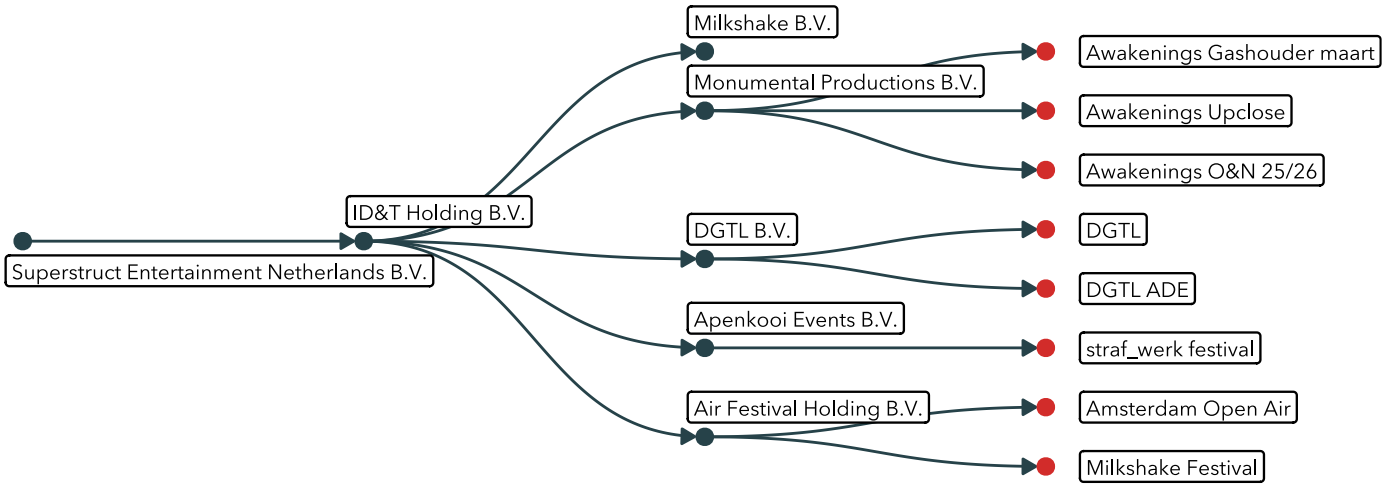

Bron: Kamer van Koophandel (2025), bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Een vergelijkbaar beeld ontstaat uit Figuur 4.7 voor Loveland Events B.V.. Het is eigenaar van verschillende bv's die in 2025 verscheidene evenementen organiseren. De meeste van deze onderliggende bv's organiseren slechts één evenement, met uitzondering van Loveland ADE dat in 2025 vijf evenementen organiseert. Loveland Events B.V. is niet de uiteindelijke eigenaar; het is in eigendom van een moederconcern, hier aangeduid als Holding X B.V..

Figuur 4.7 Eigendomsstructuur Loveland Events B.V.

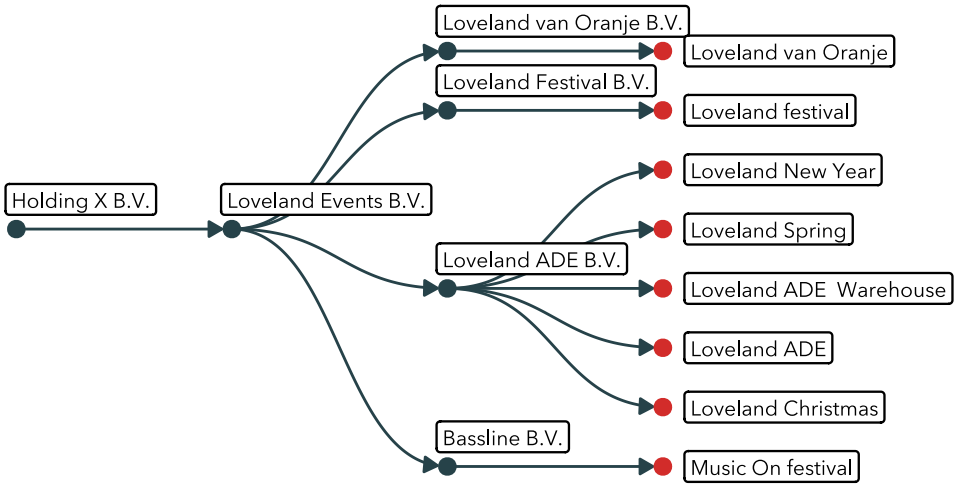

Bron: Kamer van Koophandel (2025), bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Een ander beeld ontstaat uit Figuur 4.8. Het figuur toont de eigendomsstructuur van twee evenementorganisatoren aangeduid als Holding Y B.V. en Holding Z B.V.. Deze holdings zijn ieder eigenaar van verschillende onderliggende bv's voor gelijknamige evenementen, zoals Oranjebloesem en Het Amsterdams Verbond. Deze twee holdings zijn daarnaast gezamenlijk eigenaar van Kingsland Festival.

Figuur 4.8 Eigendomsstructuur holdings van onder andere Oranjebloesem en Kingsland Festival

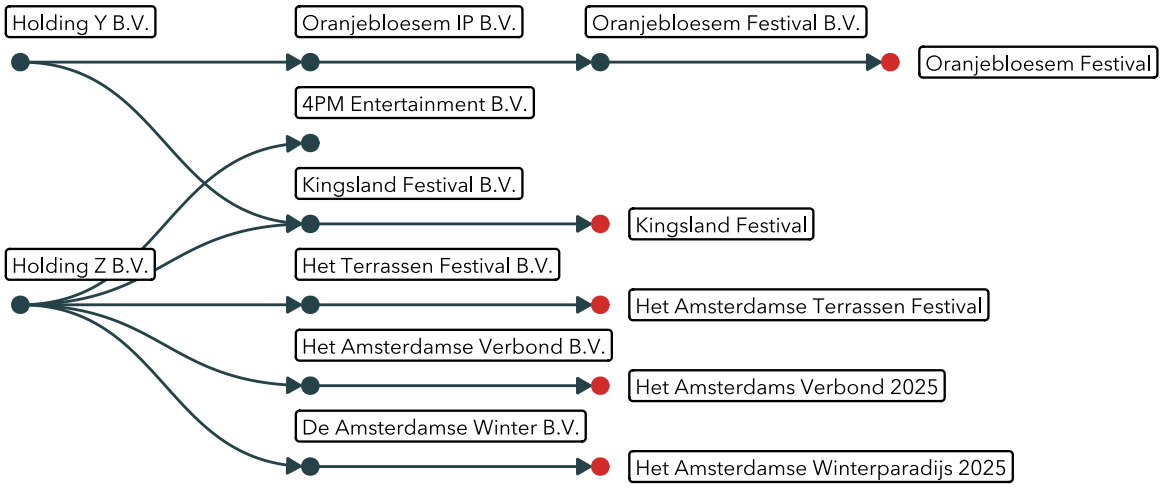

Bron: Kamer van Koophandel (2025), bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Figuur 4.9 toont de eigendomsstructuur achter de evenementen Lepeltje Lepeltje, Into the Woods ADE en ADE Hangover. Voor deze evenementen is een bv opgezet. Into the Woods en ADE Hangover vallen onder Into the Woods Amsterdam bv dat op haar beurt eigendom is van Kultlab Services B.V. Deze bv is gezamenlijk met Lepeltje Lepeltje B.V. een dochteronderneming van de Beneden Peil B.V..

Figuur 4.9 Eigendomsstructuur Lepeltje Lepeltje en Into The Woods

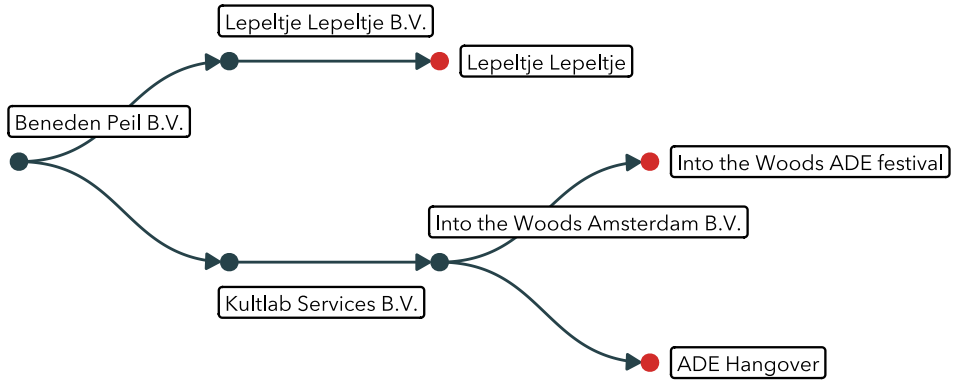

Bron: Kamer van Koophandel (2025), bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Kortom: de eigendomsstructuur van organisatoren is geregeld complex. Hoewel voor veel evenementen een onderneming wordt opgezet, betreft het in zekere zin dus niet altijd een volledig nieuwe toetreder, daar de ultieme eigenaar dezelfde zou kunnen zijn.

5 Terugverdientijd en andere overwegingen

5.1 Terugverdientijd

De terugverdientijd geeft aan hoeveel tijd (bijvoorbeeld in maanden of jaren) een onderneming nodig heeft om de gedane investeringen in (materiële) vaste activa terug te verdienen, met inbegrip van een redelijk rendement op het totaal geïnvesteerde vermogen. In het geval van evenementen en festivals is de terugverdientijd te interpreteren als het aantal (opeenvolgende) jaren dat een organisator nodig heeft – met zekerheid op de evenementenkalender komt te staan – om met hetzelfde evenement of festival de gedane investeringen rekening houdend met een redelijk rendement terug te verdienen.

De berekening heeft tot doel om de terugverdientijd van de gemiddeld efficiënte toetredende organisator te onderbouwen. De keuze voor de gemiddeld efficiënte onderneming past bij de strekking van de Dienstenrichtlijn om te komen tot een afweging van het belang van de individuele ondernemer enerzijds en de mededinging anderzijds.

De terugverdientijd is te berekenen door de gedane investeringen in (materiële) vaste activa om het evenement of festival te kunnen organiseren te delen door de vrije kasstroom toebehorend aan dit evenement of festival. De vaste activa van een onderneming zijn gelijk aan de waarde van alle bezittingen van een onderneming waarvan het benodigde kapitaal voor langer dan een jaar vast zit. In de context van evenementen kan het bijvoorbeeld gaan om een specifiek decor wat in meerdere evenementjaren gebruikt kan worden. De vrije kasstroom bestaat uit de (jaarlijkse) opbrengsten uit de exploitatie van de onderneming. De vrije kasstroom is te berekenen als de som van netto winst en afschrijvingen. De nettowinst is gelijk aan de opbrengsten minus de kosten van de exploitatie. Tot de kosten van de exploitatie behoren ook de kosten van het redelijk rendement op het totaal geïnvesteerde vermogen. De vereenvoudigde te hanteren vergelijking is:

$$terugverdientijd\ (in\ jaren) = \frac{gedane\ investeringen\ in\ materiële\ vaste\ activa}{vrije\ kasstroom\ (per\ jaar)} \quad (1).$$

Aangezien de investeringen mogelijk niet eenmalig zijn en de vrije kasstroom ook over de perioden (jaren) kan verschillen, is het gangbaar om bovenstaande vergelijking uit te werken als een investerings- en kasstroomoverzicht over meerdere perioden. Het eerste jaar waarin de som van de verdisconteerde kasstromen groter is dan de gedane investeringen in materiële vaste activa is dan bij benadering gelijk aan de terugverdientijd in bovenstaande vergelijking. Deze benadering maakt gebruik van de Netto Contante Waarde (NCW-)methode. Daarbij vindt verdiscontering van de toekomstige kasstromen plaats tegen een intern rendement wat redelijk is voor een gemiddeld efficiënte organisator van evenementen in Nederland, of specifiek in Amsterdam. Box 5.1 geeft een illustratie van deze methode op basis van een fictief voorbeeld.

De verhouding tussen investeringen en de vrije kasstroom heeft een intuïtieve interpretatie. Als de investeringen hoog zijn en de vrije kasstroom laag is, heeft de onderneming meer tijd nodig om de investeringen inclusief redelijk rendement terug te verdienen. Met andere woorden, er is sprake van een langere terugverdientijd en daarmee een onderbouwing voor een langere looptijd van de vergunning. Als de investeringen laag zijn en de vrije kasstroom hoog is, zal de terugverdientijd kort zijn. In het geval van hoge investeringen en hoge kasstromen, of lage investeringen en lage kasstromen is het *a priori* niet aan te geven wat de impact is op de terugverdientijd.

Omdat het gaat om de verhouding tussen investeringen en de vrije kasstroom is het mogelijk dat ondernemingen met verschillende niveaus van investeringen qua terugverdientijd toch niet veel van elkaar verschillen. Op het moment dat hoge investeringen samengaan met hogere kasstromen – wat in economische zin niet ondenkbaar is – zal een grote onderneming mogelijk een gelijke terugverdientijd hebben als een kleine onderneming met lage investeringen en lage kasstromen.[26] Dit is uiteindelijk een empirisch vraagstuk.

Box 5.1 Door een investerings- en kasstroomoverzicht op te stellen is de terugverdientijd te bepalen

Stel, organisator X is gelijk aan de gemiddeld efficiënte toetreder en investeert om een evenement te organiseren €1.000.000 in materiele vaste activa, bijvoorbeeld podia, transportmiddelen en ICT-voorzieningen. De opbrengsten variëren per jaar, zoals getoond in Tabel 5.1. Om te komen tot een inschatting van de terugverdientijd is een investerings- en kasstroomoverzicht te gebruiken. In het eerste jaar is er een operationele nettowinst van €200.000. Hier gaat belasting van af, in dit geval is een tarief van 25% aangenomen. De afschrijvingen zorgen voor een verlaging van de winst waardoor er minder belasting afgedragen wordt, maar de afschrijving is geen uitgave en blijft binnen de onderneming en behoort daarmee tot de vrije kasstroom. Om de vrije kasstroom te berekenen tellen we bij de operationele nettowinst de afschrijvingen op en verminderen we de kasstroom met de eventuele investeringen, in dit geval enkel in jaar 1. Tot slot verdisconteren we de (cumulatieve) vrije kasstroom tegen een interne rentevoet (geëist redelijk rendement) van een aangenomen 5%.

Tabel 5.1 Hypothetisch voorbeeld met terugverdientijd tussen 2 en 3 jaar

	(×€1.000)	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
A	Investering	1.000		
B	Omzet	600	750	800
C	Kosten	200	300	400
D	Afschrijving (A/5)	200	200	200
E	Nettoresultaat (voor belasting) (B-C-D)	+200	+250	+200
F	Nettoresultaat (na belasting) (E*(1-25%))	+150	+188	+150
G	Vrije kasstroom (-A+D+F)	-650	+388	+350
H	Cumulatieve vrije kasstroom tegen 5%	-620	-268	+35

Voor de opeenvolgende jaren, jaar 2 en jaar 3 in dit voorbeeld, volgt eenzelfde berekening. De enige additionele stap is de bepaling van de cumulatieve verdisconteerde kasstroom. Hiervoor is de Netto Contante Waarde-methode te gebruiken om te berekenen wat de netto contante waarde van de investering na een bepaald aantal jaar is. Stel dat de onderneming aan het eind van jaar 2 moet stoppen. De netto contante waarde van de investering van €1.000.000 in vaste activa bedraagt dan de verdisconteerde vrije kasstroom in jaar 1 plus de verdisconteerde vrije kasstroom in jaar 2. Dit is gelijk aan -650/(1,05)^1 + 388/(1,05)^2, oftewel €-268.000.

In dit rekenvoorbeeld zal de gemiddelde ondernemer X de investeringen van €1.000.000 binnen drie jaar kunnen terugverdienen, inclusief een redelijk rendement op het geïnvesteerde vermogen. Aangezien de investeringen eerder in de tijd liggen dan de opbrengsten, zal een toename van het redelijk rendement ook resulteren in een toename van de terugverdientijd. Ook als de investeringen toenemen of de netto winsten afnemen (of later in de tijd zich manifesteren) zal de terugverdientijd langer zijn.

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2025)

5.2 Toepassing terugverdientijd in deze sector

Uit de tot nu toe verzamelde informatie blijkt dat de markt voor het organiseren van evenementen en festivals zich zo heeft georganiseerd dat de investeringen en te maken kosten veelal gedekt worden in de begroting van één

26 Gelet op de complexe eigendomsstructuur van, met name, organisatoren van grotere evenementen en festivals in Amsterdam is het belangrijk om bij het berekenen van de terugverdientijd expliciet alleen die investeringen, opbrengsten en kosten mee te nemen die betrekking hebben op het evenement of festival waarvoor de vergunning wordt aangevraagd.

editie van het te organiseren evenement of festival. Dit vertaalt zich in geringe investeringen in materiele vaste activa in verhouding tot de waarde van de onderneming, de omzet en, voor ondernemingen met een winstoogmerk, netto winst. Zo is de economische waarde van de vaste activa op de balans van twee van de grotere organisatoren in Amsterdam – Superstruct Entertainment Netherlands B.V. (voorheen ID&T Holding B.V.) en Loveland Events B.V. – minder dan twee procent van de totale balanswaarde van de betreffende ondernemingen.[27]

Uit de voorgaande sectie volgt dat de terugverdientijd bij geringe investeringen (in verhouding tot omzet/netto winst) kort is. De verwachting is dan ook dat in de huidige markt de terugverdientijd op basis van de gangbare definitie voor ondernemingen met een winstoogmerk niet meer zal bedragen dan één editie. Voor ondernemingen zonder winstoogmerk is de terugverdientijd minder goed of zelfs niet toepasbaar. Deze ondernemingen zullen naar verwachting nagenoeg geen netto winst behalen. Daarmee is de vrije kasstroom bij benadering gelijk aan de afschrijving van de investeringen. Daarmee verwordt de terugverdientijd een boekhoudkundig vraagstuk betreffende over hoeveel jaar de investeringen af te schrijven. Dit reflecteert niet de economische prikkels voor de gemiddeld efficiënte toetreder. Het verdient daarom aanbeveling om bij het bepalen van de gemiddeld efficiënte toetreder enkel uit te gaan van ondernemingen met een winstoogmerk.

Uit de tot nu toe verzamelde informatie komt uit meerdere bronnen de overweging naar voren dat ondernemingen mogelijk meer zullen investeren in locatiegebonden materiële vaste activa als de looptijd van de vergunning meerjarig is. Deze investeringen kunnen dan ook deels ten goede komen aan de publieke (buiten)ruimte. Hoewel deze economische argumentatie intuïtief lijkt te kloppen, is dit uiteindelijk een empirisch vraagstuk. Daarbij is het belangrijk om te benadrukken dat de toets van de terugverdientijd niet bedoeld is als middel om via een looptijd langer dan noodzakelijk het aanbod in de sector (structureel) te veranderen. De terugverdientijdanalyse gaat uit van een gemiddeld efficiënte toetreder in de huidige (markt)context.

5.3 Andere economische overwegingen

Uit de tot nu toe verzamelde informatie en gehouden gesprekken komen enkele andere dimensies naar voren die samenhangen met de looptijd van vergunningen:

- **Risicospreiding over tijd**: evenementen en festivals, met name buitenactiviteiten, zijn afhankelijk van exogene factoren zoals het weer. Indien een organisator één titel aanbiedt, is er sprake van risicospreiding over jaren. Als er één jaar sprake is van slecht weer middelt dit uit met andere jaren met goed weer. Hoewel deze wijze van risicospreiding over de tijd aannemelijk is voor bepaalde organisatoren, lijkt de gemiddelde organisator meerdere titels aan te bieden per (kalender)jaar, al dan niet in Amsterdam. Daarmee is er al sprake van risicospreiding over een portfolio van (economische) activiteiten. Daarnaast zal de impact van een langere looptijd voor organisatoren die afhankelijk zijn van (jaarlijkse) subsidies beperkt zijn. Tot slot houdt de investeringsanalyse van de terugverdientijd al rekening met markt- en sectorspecifieke risico's door te verdisconteren met de interne rentevoet (het redelijk rendement). Als de risico's voor ondernemers in deze sector groot zijn – groter dan in andere sectoren – zal dit tot uiting komen in een hoger geëist redelijk rendement. De looptijd van een vergunning aanpassen op basis van markt- of sectorspecifieke risico's kent dus het risico van dubbeltellingen;
- **Startende organisatoren/ingroei**: een van de aandachtspunten in het gemeentelijk beleid is vernieuwing en dynamiek van het aanbod. Uit de tot nu toe verkregen informatie blijkt dat in de huidige marktcontext de kans dat een nieuw initiatief als groot evenement of festival start beperkt is. Een doorgroei van klein naar groot (bij succes) is waarschijnlijker. Als het nieuwe initiatief wel als (relatief) groot evenement start, zal het in de regel

27 Op basis van de meest recente deponering bij de Kamer van Koophandel van de jaarstukken.

gaan om een additionele titel die door een organisator binnen een portfolio van titels wordt aangeboden. De noodzaak en effectiviteit van een langere looptijd van vergunningen om nieuwe initiatieven te faciliteren lijken vanuit economisch oogpunt daarmee niet of zeer beperkt aanwezig;

- **Kwaliteit/pluriformiteit**: De kwaliteit en pluriformiteit van het aanbod van evenementen en festivals kunnen beschouwd worden als een publiek belang. Met publieke belangen worden maatschappelijke belangen bedoeld die niet als vanzelf door transacties tussen burgers en bedrijven tot stand komen. De overheid kan de borging van deze belangen op zich nemen. Vanuit economisch oogpunt is het onzeker of het publieke belang van kwaliteit/pluriformiteit het best geborgd kan worden via het hanteren van een langere looptijd dan de terugverdientijd. Als er onvoldoende vraag is bij burgers om een pluriform aanbod in stand te houden – bijvoorbeeld bij specifieke doelgroepen is de draagkracht te laag –, geldt dit ongeacht de looptijd van een vergunning. Daarbij komt dat de gemeente een directer middel heeft en al inzet om pluriformiteit te sturen, namelijk subsidieregelingen. De additionele bijdrage van een langere looptijd van vergunningen is daarmee vanuit economisch oogpunt kwetsbaar en waarschijnlijk moeilijk te objectiveren;
- **Transactiekosten**: dit betreft een verzamelnaam voor alle kosten die gemoeid zijn met het tot stand komen van de verdeling van de vergunningen, oftewel in dit geval de administratieve lasten voor zowel de onderneming als de gemeente. Bij een verdeling van de vergunningen die niet jaarlijks plaatsvindt, maar eens in de zoveel jaar zijn deze transactiekosten naar verwachting lager. Een ander onderdeel van de (brede) transactiekosten is de mate waarin de gemeente binnen een meerjarige vergunning mogelijk meer sturingsmaatregelen heeft (zowel de wortel als de stok) om de belangen van de gemeente en de ondernemer in lijn te brengen. Dit kan bijvoorbeeld door een prikkel in de meerjarige vergunning in te bouwen waarbij de ondernemer enkel de volgende editie mag organiseren als de organisatie van dit jaar aan bepaalde minimale eisen voldoet. In hoeverre deze typen prikkels juridisch haalbaar en wenselijk zijn, valt buiten de reikwijdte van de huidige analyse. Vanuit economisch oogpunt geldt dat dezelfde prikkels waarschijnlijk ook – maar in mindere mate – bestaan bij de kans op opeenvolgende jaarlijkse vergunningen.

Voor elk van de vier dimensies lijkt de aanpassing van de looptijd niet het meest directe en geschikte economisch instrument. Uit de parallel uitgevoerde juridische studie blijkt dat zuiver economische of administratieve redenen zich niet kwalificeren als redenen van algemeen belang (Wolswinkel, 2025). Daarmee kunnen deze niet dienen als een onderbouwing van een langere looptijd dan volgt uit de analyse van de terugverdientijd van de investeringen (inclusief redelijk rendement). De vraag in hoeverre de vier hier benoemde dimensies in juridische zin een dwingende reden van algemeen belang kunnen vormen is zeer relevant, maar valt buiten de reikwijdte van deze quickscan. Het verdient de aanbeveling om in een nader economisch-juridisch onderzoek dit verder uit te werken waarbij met name de pluriformiteit als publiek belang een belangrijke rol kan spelen in eventueel beleid rondom de looptijd van vergunningen.

6 Conclusies

De quickscan van de terugverdientijd van investeringen van aanbieders van festivals en evenementen in Amsterdam leidt tot de volgende kernbevindingen:

- De evenementenbranche is een sector met veel diversiteit aan activiteiten, organisaties, bedrijfsmodellen en doelstellingen. Voor grote evenementen en festivals zijn vergunningen nodig. Deze vergunningen zijn schaars. Om de looptijd te bepalen van schaarse vergunningen dient de factor terugverdientijd in kaart gebracht te worden. De terugverdientijd houdt rekening met de investeringen in vaste activa en een te behalen redelijk rendement op het geïnvesteerd vermogen;
- In deze sector geldt de norm dat de organisatie en budgettering resulteert in een evenement dat per editie minimaal quitte moet spelen, al kan er in de praktijk als onderdeel van het ondernemersrisico verlies geleden worden door bijvoorbeeld tegenvallende kaartverkoop. De gemiddeld efficiënte toetreder lijkt de mogelijkheid te hebben om het ondernemersrisico te spreiden over het organiseren van meerdere titels binnen een concern in plaats van over meerdere edities van één titel over de tijd;
- Uit de tot nu toe verzamelde informatie volgt dat het aantal evenementen en festivals in Amsterdam lijkt te dalen, maar dat elk evenement en festival gemiddeld wel groter wordt (meerdere dagen, meer bezoekers). Schaalvoordelen bij het organiseren van evenementen en festivals (denk aan op- en afbouw) in termen van het aantal dagen en aantal bezoekers kunnen hiervoor een mogelijke verklaring zijn;
- Uit de tot nu toe verzamelde informatie blijkt dat investeringen in (materiële) activa in deze sector beperkt zijn en een relatief klein belang hebben ten opzichte van het gehele budget en/of de balans van de organisatie. Omdat de meeste kosten daarnaast variabel zijn of niet te relateren zijn aan meerjarige investeringen zal de terugverdientijd veelal gelijk zijn aan het organiseren van één editie (en daarmee gelijk aan de vergunning van bijvoorbeeld één jaar). Voor niet-commerciële gesubsidieerde organisatoren is de terugverdientijd een minder relevante maatstaf omdat veelal geldt dat er geen positief resultaat behaald/behouden kan worden en bovendien de jaarlijkse toekenning van de subsidie (ook) doorslaggevend is;
- Een korte economische inventarisatie van andere mogelijke argumenten voor een langere looptijd (dan de terugverdientijd) laat zien dat een langere looptijd niet noodzakelijk een te objectiveren instrument is voor bijvoorbeeld het ondervangen van het ondernemersrisico (spreiding over tijd), de ingroei/het faciliteren van nieuwe toetreders, het borgen van het publiek belang van een pluriform aanbod, en/of het minimaliseren van transactiekosten. Het verdient aanbeveling om de samenhang tussen terugverdientijd en het pluriform aanbod nader te toetsen.

Referenties

AT5 (2023, 10 oktober). Loting voor festivals tóch niet nodig, maar dan moet alles hetzelfde blijven. Verkregen via https://www.at5.nl/nieuws/222907/loten-amsterdamse-festivals-hoeft-niet

AT5 (2024a, 23 mei). Nieuw evenementenbeleid in de stad? "Prima, maar schrap alsjeblieft dat tussenjaar". Verkregen via https://www.at5.nl/nieuws/226789/tussenjaar-evenementenbeleid-festivalorganisatoren-nieuwkomers

AT5 (2024b, 23 mei). Amsterdamse festivals luiden noodklok: "Geliefde festivals kunnen voorgoed verdwijnen". Verkregen via https://www.at5.nl/artikelen/226776/amsterdamse-festivals-luiden-noodklok-geliefde-festivals-kunnen-voorgoed-verdwijnen

Drahmann, A. (2018). Evenementenvergunning: Is bij concurrerende aanvragen sprake van een schaarse vergunning? *Tijdschrift voor Omgevingsrecht*, *18*, 128-139.

Allen, J., Harris, R., & Jago, L. (2020). Festival & Special Event Management. *Wiley: 1st Edition*.

FD (2025, 12 april). De festivals staan onder druk. Verkregen via https://fd.nl/samenleving/1552147/de-festivals-staan-onder-druk

Gemeente Amsterdam (2024). Amsterdam bruisende stad: Visie festivals en evenementen 2025-2035. Verkregen via https://openresearch.amsterdam/nl/page/109850/amsterdam-bruisende-stad-visie-festivals-en-evenementen-2025-2035

Leenders, M.A.A.M., Go, F.M., & Bhansing, P.V. (2015). The Importance of the Location in Hosting a Festival: A Mapping Approach. *Journal of Hospitality Marketing & Management*, *24*(7), 754–769.

Parool (2023, 6 oktober). Reconstructie: Solid Grooves, waar Jimmy Schepers (21) werd doodgestoken, verkocht 2500 kaartjes te veel. Verkregen via https://www.parool.nl/amsterdam/reconstructie-solid-grooves-waar-jimmy-schepers-21-werd-doodgestoken-verkocht-2500-kaartjes-te-veel~bd1fe8ef/

Parool (2024, 28 juni). De evenementenkalender van 2025 is een hoofdpijndossier voor Amsterdam. Verkregen via https://www.parool.nl/amsterdam/de-evenementenkalender-van-2025-is-een-hoofdpijndossier-voor-amsterdam~bcfad1ab/

Wolswinkel, J. (2025). Juridisch kader voor de (beperkte) duur van evenementenvergunningen.

“De wetenschap dat het goed is.”

SEO Economisch Onderzoek doet onafhankelijk toegepast onderzoek in opdracht van overheid en bedrijfsleven. Ons onderzoek helpt onze opdrachtgevers bij het nemen van beslissingen. SEO Economisch Onderzoek is gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam. Dat geeft ons zicht op de nieuwste wetenschappelijke methoden. We hebben geen winstoogmerk en investeren continu in het intellectueel kapitaal van de medewerkers via promotietrajecten, het uitbrengen van wetenschappelijke publicaties, kennisnetwerken en congresbezoek.

SEO-rapport 2025-83
ISBN 978-90-5220-538-0

Informatie & Disclaimer
SEO Economisch Onderzoek heeft op de verkregen informatie en data geen onderzoek uitgevoerd dat het karakter draagt van een accountantscontrole of due diligence. SEO is niet verantwoordelijk voor fouten of omissies in de verkregen informatie en data.

Copyright © 2025 SEO Amsterdam.
Alle rechten voorbehouden. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen, onderzoeken en collegesyllabi, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld. Gegevens uit dit rapport mogen niet voor commerciële doeleinden gebruikt worden zonder voorafgaande toestemming van de auteur(s). Toestemming kan worden verkregen via secretariaat@seo.nl.

seo • economisch onderzoek

Roetersstraat 29
1018 WB, Amsterdam

+31 20 399 1255
secretariaat@seo.nl
www.seo.nl